ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд
за регионално развитие
Инвестираме във Вашето бъдеще

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА 2007 – 2013

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013
www.opcompetitiveness.bg

МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА И ТУРИЗМА

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА" 2007-2013

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

по открита процедура за конкурентен подбор на проекти с определен срок за кандидатстване:
BG161PO003-2.3.01 „Инвестиции в „зелена индустрия"

Приоритетна ос 2: „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда"

Област на въздействие 2.3: „Въвеждане на енергоспестяващи технологии и използването на възобновяеми енергийни източници"

Бюджетна линия: 2011 г.

Краен срок за набиране на проектни предложения: **15.02.2012 г.**

Код по тематична спецификация:	08
Код по форма на финансиране:	01
Код по териториална спецификация:	BG
Код по вид икономически дейности:	00

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЦЕДУРАТА 4
1.1. Основни дефиниции 4
1.2. Режим на държавните помощи 6
1.3. Общ бюджет на процедурата 7
1.4. Размер и интензитет на безвъзмездната финансова помощ (процент на съфинансиране) 8
1.5. Компоненти на процедурата 9
1.6. Общи правила за провеждане на процедурата за подбор на проекти 9
1.7. Партньорство и допустимост на партньорите 10
1.8. Брой предложения по процедурата 10
2. ПРАВИЛА ЗА ДОПУСТИМОСТ ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА 10
2.1. Допустимост на кандидатите 11
2.1.1. Общи критерии за допустимост на кандидатите 11
2.1.2. Специфични критерии за допустимост на кандидатите 11
2.1.3. Общи критерии за недопустимост на кандидатите: 11
2.1.4. Специфични критерии за недопустимост 13
2.2. Допустимост на проектите/дейностите 17
2.2.1. Продължителност 17
2.2.2. Допустимост на проектите 17
2.2.3. Видове проекти/допустими дейности: 17
2.2.4. Недопустими дейности/проекти: 20
2.3. Допустимост на разходите 21
2.3.1. Условия за допустимост на разходите 22
2.3.2. Допустими разходи 24
2.3.3. Недопустими разходи 27
2.4. Допустимост на изпълнителите от страна на бенефициента и правило за произход 29
3. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА 30
3.1. Документи за кандидатстване 30
3.1.1. Списък на документите за кандидатстване 31
3.2. Къде и как се изпращат проектните предложения 36
3.3. Краен срок за подаване на проектни предложения 38
3.4. Предоставяне на допълнителна информация 38
4. ПРОЦЕДУРА ЗА ПОДБОР НА ПРОЕКТИ 39
4.1. Оценяване и класиране на проектните предложения 39
4.1.1. Оценка на административното съответствие и допустимостта 39
4.1.2. Техническа и финансова оценка 40
4.2. Процедура за уведомяване и сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ 46
4.2.1. Уведомяване относно решението на Договарящия орган 46
4.2.2. Сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ 47
5. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ 52
5.1. Специфични условия за изпълнението на проекта 53
5.2. Окончателен размер на безвъзмездната финансова помощ 54
5.3. Невъзможност да се изпълнят целите на проекта 54
5.4. Промени в договора и бюджета 54
5.5. Наблюдение на изпълнението на проектите и постигане на заложените резултати 55
5.6. Отчитане на проекта 55
5.7. Плащане 56
5.8. Мерки за информиране и публичност 57
5.9. Сконтиране на помощта 59

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ВЕИ	**Възобновяеми енергийни източници**
ГД	**Главна дирекция**
ДО	**Договарящ орган**
ДДС	**Данък добавена стойност**
ДМА	**Дълготрайни материални активи**
ДНА	**Дълготрайни нематериални активи**
ДНФ	**Дирекция „Национален фонд", Министерство на финансите**
ДПП	**Добра производствена практика**
ЕК	**Европейска комисия**
ЕО	**Европейска общност**
ЕС	**Европейски съюз**
ЗМСП	**Закон за малките и средните предприятия**
ЗОП	**Закон за обществените поръчки**
ЗТР	**Закон за търговския регистър**
ИАНМСП	**Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия**
КН	**Комитет за наблюдение**
КИД 2008	**Класификация на икономическите дейности 2008**
МЗ	**Междинно звено**
МИЕТ	**Министерство на икономиката, енергетиката и туризма**
МС	**Министерски съвет**
МСП	**Малки и средни предприятия**
НВМОП	**Наредба за възлагане на малки обществени поръчки**
НСИ	**Национален статистически институт**
НСРР	**Национална стратегическа референтна рамка**
ОП	**Оперативна програма**
ПМС	**Постановление на Министерски съвет**
УО	**Управляващ орган**

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЦЕДУРАТА

1.1. Основни дефиниции

За целите на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са възприети следните дефиниции:

Кандидати	Всички физически и юридически лица и техни обединения, които кандидатстват за безвъзмездна финансова помощ чрез подаване на проектно предложение.
Проектно предложение	Предложение, подадено от кандидат, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнението на определен проект, включващо формуляр за кандидатстване и други придружителни документи.
Проект	Съвкупност от взаимосвързани и взаимодопълващи се дейности с предварително определена/и цел/и, необходими ресурси и времева рамка за изпълнение, водещи до постигането на конкретни количествено измерими резултати.
Дейност	Задача или група от задачи (действие или група от действия), които имат (водят до постигане на) конкретен резултат (резултат/продукт) и чрез които се реализира изпълнението на съответния проект.
Безвъзмездна финансова помощ	Без това да противоречи на чл. 108 от Регламент (ЕО, Евроатом) No 1605/2002, това са средства, предоставени от ОП „Конкурентоспособност", включително съответното национално съфинансиране, с цел изпълнението на одобрен проект, насочен към постигане на определени резултати.
Бенефициент на безвъзмездна финансова помощ	Лицата, посочени в чл. 2, пар. 4 от Регламент (ЕО) No 1083/2006: стопански субект, организация или предприятие, публичен или частен, който отговаря за започването или за започването и изпълнението на операциите. В рамките на схемите за помощ по член 107 от Договора за функционирането на Европейския съюз (предишен член 87 от Договора за създаване на ЕО), бенефициентите са публични или частни предприятия, които изпълняват отделен проект и получават публична помощ.
Изпълнител, определен от страна на бенефициента	Изпълнители на дейности по проекта, възложени им от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ. Изпълнителите от страна на бенефициента не са партньори и условията и редът за определянето им са уредени в ПМС № 55/12.03.2007 г., Закона за обществените поръчки и подзаконовите актове по прилагането му, както и в Насоките за кандидатстване.
Договор за безвъзмездна финансова помощ	Договор, сключен между ръководител на Договарящ орган или упълномощено от него лице и бенефициент за предоставяне и разходване на безвъзмездна финансова помощ с цел изпълнение на одобрен проект.

Договарящ орган	По смисъла на чл. 2 от ПМС №121/2007 г. договарящ орган е: - управляващите органи на оперативните програми - при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми; - междинните звена по оперативните програми - при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, в случай че функцията по сключване на договор им е делегирана от управляващия орган.
Ръководител на Договарящ орган	Ръководителят на администрацията, в рамките на чиято структура се намира Договарящия орган или упълномощеното от него длъжностно лице.
Нередност	Всяко нарушение на разпоредба на общностното право, произтичащо от действие или бездействие на стопански субект, което има или би имало като последица нанасянето на вреда на общия бюджет на Европейския съюз, като отчете неоправдан разход в общия бюджет.
Конфликт на интереси	Съгласно Регламент (ЕО) № 1605/2002, конфликт на интереси е налице, когато безпристрастното и обективно изпълнение на функциите на участник в изпълнението на бюджета или на вътрешен одитор се компрометират по причини, свързани със семейство, чувства, политическа или национална принадлежност, стопански интерес или всякакъв друг интерес, който се споделя с бенефициента. Съгласно Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, конфликт на интереси възниква, когато лице, заемащо публична длъжност, има частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на правомощията или задълженията му по служба.
Предприятие	Съгласно § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за малките и средни предприятия „предприятие" е всяко физическо лице, юридическо лице или гражданско дружество, което извършва стопанска дейност, независимо от собствеността, правната и организационната си форма.
Възобновяеми енергийни източници	Съгласно § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата, ВЕИ са неизкопаеми енергийни източници, които съдържат слънчева, вятърна, водна и геотермална енергия, включително енергия на вълните и енергия на приливите и отливите, възобновяващи се без видимо изтощаване при използването им, както и отпадни топлини, енергия от биомаса и енергията от индустриални и битови отпадъци.

1.2. Режим на държавните помощи

Приложимите режими на държавни помощи по отношение на безвъзмездната финансова помощ, предоставяна по настоящата процедура за подбор на проекти, са както следва:

1) Регионална инвестиционна помощ - режим „групово освобождаване" съгласно Глава I, чл. 12 и Глава II, Раздел 1, чл. 13 на Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 от 6 август 2008 година относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с общия пазар в приложение на членове 87 и 88 от Договора (ОВ L 214/09.08.2008), **приложим за дейностите по Компонент 1**;

2) Режим „de minimis" (минимална помощ) съгласно Регламент на Комисията (ЕО) 1998/2006 от 15 декември 2006г. относно прилагането на чл. 87 и 88 от Договора за създаване на ЕО към помощта de minimis (ОВ L 379/28.12.2006), **приложим за дейностите по Компонент 2**.

Допустимият максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за предвидените дейности по Компонент 2 по настоящата процедура се определя на база натрупване с други минимални помощи, получени от кандидата за последните три финансови години, като помощта с натрупване не трябва да надвишава левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лв.), определени по официалния курс лев-евро, а в случай, че кандидатът осъществява дейност в отрасъл „шосеен транспорт" този размер е 100 000 евро (195 583 лева).

Данните за получени минимални и/или друг вид държавни помощи следва да бъдат надлежно посочени от кандидатите в „Декларация за държавни/минимални помощи", попълнена по образец (Приложение Г към Насоките за кандидатстване). Държавна/минимална помощ се счита за получена от момента на сключване на договор за нейното предоставяне или от датата на издаване на друг приложим документ, който дава на кандидата юридическото право да я получи. Декларацията за държавни/минимални помощи се представя от кандидатите на етап кандидатстване, и впоследствие, в случай на одобрение на проектното предложение – при сключване на договор за безвъзмездна финансова помощ.

ВАЖНО: Общият размер на безвъзмездната финансова помощ, предоставена на всяко едно предприятие във връзка с процедури или индивидуални помощи, обявени в режим „de minimis" (минимална помощ), не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева) за период от 3 последователни финансови години. Общият размер на минималната помощ, предоставена на всяко едно предприятие, осъществяващо дейност в отрасъл „шосеен транспорт", не може да надхвърля левовата равностойност на 100 000 евро (195 583 лева) за период от 3 последователни финансови години.

Минималната помощ не се натрупва с държавна помощ за същите допустими разходи, ако в резултат на това натрупване интензитетът на помощта би превишил интензитета, определен

за конкретните обстоятелства на отделния случай, с регламент или решение за групово освобождаване, приети от Комисията.

При определяне дали е спазен максимално допустимия интензитет на помощта съгласно т. 1.4 от Насоките за кандидатстване, по-долу ще се взема предвид общата сума на мерките за публична подкрепа за подпомаганата дейност или проект, независимо от това дали тази подкрепа е финансирана от местни, регионални, национални или общностни източници.

Възстановяването на неправомерно предоставена помощ се извършва по реда на раздел V от Правилника за прилагане на Закона за държавните помощи, приет с ПМС № 61 от 20.03.2007 г. (обн. ДВ. бр.26 от 27 март 2007г., обн., ДВ, бр. 26 от 27.03.2007 г., в сила от 27.03.2007 г., изм. и доп., бр. 97 от 23.11.2007 г., бр. 10 от 6.02.2009 г., изм., бр. 3 от 12.01.2010 г.), съгласно който решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ подлежи на принудително изпълнение по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК). Когато с решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ не са индивидуализирани получателите на помощ и размерът на сумата, която трябва да се възстанови, администраторът на помощ издава допълнително и акт за установяване на публично вземане по реда на чл. 166, ал. 2 и 3 от ДОПК. Не се разрешава предоставяне на нова държавна помощ на предприятие, което не е изпълнило решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ и не е възстановило изцяло неправомерно получената държавна помощ.

Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства се извършва в съответствие с Указания на Министерство на финансите ДНФ № 7 от 22.12.2010 г. относно отписване и възстановяване на недължимо платени и надплатени суми, както и на неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по проекти, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз във връзка с регистрирани от Управляващия орган нередности (Приложение Т към Насоките за кандидатстване).

1.3. Общ бюджет на процедурата

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедура за подбор на проекти BG161PO003-2.3.01 „Инвестиции в „зелена индустрия" е 78 233 200 лв. (в т.ч. 66 498 220 лева от Европейския фонд за регионално развитие и 11 734 980 лева - национално съфинансиране). Договарящият орган си запазва правото да не предостави цялата налична сума по процедурата.

УО на ОП „Конкурентоспособност" може да увеличи общия бюджет по процедурата в размер до 50% от одобрения от КН бюджет, в случай че броят на проектните предложения, получили повече от 55 т. на етап „Техническа и финансова оценка", надхвърля определения финансов ресурс.

Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата	Средства от Европейския фонд за регионално развитие	Национално съфинансиране
78 233 200 лева (40 000 000 евро)	66 498 220 лева (34 000 000 евро)	11 734 980 лева (6 000 000 евро)

1.4. Размер и интензитет на безвъзмездната финансова помощ[1] (процент на съфинансиране)

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по всеки индивидуален проект по настоящата процедура трябва да бъде в **следните минимални и максимални граници:**

- Минимален размер на безвъмездната финансова помощ: 1 000 000 (един милион) лева.

- Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 4 000 000 (четири милиона) лева.

Интензитетът на безвъзмездната финансова помощ по всеки индивидуален проект **не трябва да надвишава 50% от общата стойност на допустимите разходи по проекта.**

Остатъкът от общите допустими разходи по проекта – **не по-малко от 50 % от стойността на общите допустими разходи по проекта,** трябва да бъде финансиран чрез собствени средства на кандидата или от източници, които изключват всякаква публична подкрепа.

За изчисляване на интензитета на помощта всички използвани данни следва да се вземат преди приспадане на данъци и други такси. За изчисляване на помощта платима на няколко вноски/траншове (т.е. когато кандидатът предвижда да ползва авансово и/или междинно/и плащане/ия, както е посочено в т. 5.7 от Насоките за кандидатстване), помощта следва да бъде сконтирана до нейната стойност към момента на предоставянето, при използване на референтния лихвен процент, използван за нуждите на държавните помощи, приложим към датата на предоставяне на помощта в съответствие с чл. 4, параграф 1 от Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 и с чл. 2, пар. 3 от Регламент No 1998/2006. Интензитетът на безвъзмездната финансова помощ се изчислява чрез определяне на сконтираната стойност на помощта, изразена като процент от сконтираната стойност на общите допустими разходи.

Сконтирането ще се извършва от Управляващия орган с оглед гарантиране, че предоставената безвъзмездна финансова помощ ще бъде съобразена с интензитета за

[1] Интензитетът на безвъзмездната помощ представлява размера на безвъзмездната финансова помощ, изразен като процент от общата стойност на допустимите разходи. Допустими разходи са приемливите разходи по смисъла Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 и Регламент на Комисията (ЕО) 1998/2006.

помощта, предвиден в регионалната карта за държавна помощ за България и с праговете и интензитетите, установени в Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 и в Регламент No 1998/2006, както и за докладване на помощта.

ВАЖНО: В съответствие с правилата за минимална помощ, определени в Регламент No 1998/2006, общият размер на всички получени минимални помощи, предоставени на всяко едно предприятие, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева), а за предприятия осъществяващи дейност в отрасъл „шосеен транспорт" - 100 000 евро (195 583 лева) за три последователни финансови години. Посоченото следва да бъде взето предвид от страна на кандидатите при определяне на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ по **Компонент 2** от настоящата процедура, който не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева) за предприятие, а за предприятия осъществяващи дейност в отрасъл „шосеен транспорт"[2] - 100 000 евро (195 583 лева) за период от 3 последователни финансови години.

1.5. Компоненти на процедурата

Настоящата процедура за подбор на проекти представлява механизъм за интегрирана инвестиционна подкрепа, който включва два основни компонента:

⇨ ***Компонент 1*** – подкрепата по този компонент цели стимулиране на инвестициите за намаляване на енергоемкостта, по-ефективното използване на отпадъчните продукти и производство на продукти, подлежащи на рециклиране в големите предприятия с цел разширяване на дейността и диверсификация на тяхната продукция;

⇨ ***Компонент 2*** – подкрепата по този компонент цели стимулиране на инвестициите за подобряване на енергийната ефективност в големите предприятия и предоставяне на достъп до професионални съвети и консултации, пряко свързани с въвеждането на системи за енергиен мениджмънт.

1.6. Общи правила за провеждане на процедурата за подбор на проекти

Безвъзмездната финансова помощ по настоящата процедура се предоставя чрез провеждане на ***процедура за подбор на проекти*** съгласно Постановление № 121 на МС от 31.05.2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз (ПМС № 121/31.05.2007 г. обн. ДВ, бр. 45/2007 г.). Процедура за подбор на проекти BG161PO003-2.3.01 "Инвестиции в „зелена индустрия" е:

[2] Отрасъл „шосеен транспорт" включва предприятията, класифицирани в позициите със следните тризначни кодове: 49.3 „Друг пътнически сухопътен транспорт" и 49.4 „Товарен автомобилен транспорт и услуги по преместване" от КИД 2008 – Приложение Р към Насоките за кандидатстване.

1. С оглед на фазите за кандидатстване - **открита процедура**[3] съгласно чл. 12, ал. 1, т.1 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

2. С оглед начина на подбор на проекти – **процедура на конкурентен подбор**[4] съгласно чл. 12, ал. 4, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

3. С оглед на сроковете за кандидатстване – **процедура с определен срок за кандидатстване**[5] съгласно чл. 12, ал. 7, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

1.7. Партньорство и допустимост на партньорите

По настоящата процедура за подбор на проекти кандидатите участват **индивидуално**, а не съвместно с партньорски или други организации.

1.8. Брой предложения по процедурата

Кандидатите не могат да подават повече от едно проектно предложение по процедурата и не могат да получат повече от една безвъзмездна финансова помощ.

В случай, че кандидат подаде повече от едно проектно предложение, то всички подадени от него проектни предложения ще бъдат изключени от последваща оценка.

2. ПРАВИЛА ЗА ДОПУСТИМОСТ ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА

По настоящата процедура за подбор на проекти се прилагат три групи критерии за допустимост, отнасящи се до:

- кандидатите, които могат да участват;
- проекти/дейности, за които се предоставя безвъзмездна финансова помощ;
- видове разходи, които са допустими при определяне на размера на безвъзмездната финансова помощ.

[3] При открита процедура всеки кандидат представя проектно предложение, попълвайки съответния формуляр за кандидатстване, изготвен в съответствие с Насоките за кандидатстване. Проектните предложения се оценяват и на база тази оценка се одобряват тези, които ще получат безвъзмездна финансова помощ. Ръководителят на Договарящия орган издава решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и се сключват договори за безвъзмездна финансова помощ.

[4] При процедура на конкурентен подбор проектните предложения се оценяват и класират в низходящ ред съобразно получената оценка, като за финансиране се одобряват всички или част от проектите по реда на класирането до покриване на общия размер на предварително определените и обявените финансови средства по съответната процедура.

[5] Процедура с определен срок за кандидатстване е тази, при която предварително са обявени един или няколко крайни срока за кандидатстване. Проектни предложения, получени след определения краен срок за кандидатсване, не се разглеждат.

2.1. Допустимост на кандидатите

2.1.1. Общи критерии за допустимост на кандидатите

Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които отговарят на следните общи критерии:

а) Да са юридически лица или еднолични търговци, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите, ***и***

б) Да са предприятия, които **не** покриват изискванията за микро, малки или средни предприятия по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия[6] (обн. ДВ 84/1999) към момента на кандидатстване, ***и***

в) Да имат седалище в Република България, ***и***

в) Да са пряко отговорни за изпълнението на дейностите по проекта, а не да действат в качеството на посредник.

Клонове на местни или чуждестранни юридически лица **не могат** да участват в процедурата за подбор на проекти поради липсата на самостоятелна правосубектност.

2.1.2. Специфични критерии за допустимост на кандидатите

В допълнение на горепосочените общи критерии за допустимост, **допустими за финансиране по настоящата процедура са кандидати, които:**

а) Имат **минимум 3 приключени финансови години** (2008, 2009 и 2010 г.) преди датата на обявяване на настоящата процедура за подбор на проекти, ***и***

б) Имат **реализирани нетни приходи от продажби** за последната приключена финансова година (2010 г.) **равни на или надвишаващи 5 000 000 (пет милиона) лева.**

2.1.3. Общи критерии за недопустимост на кандидатите:

Потенциалните кандидати не могат да участват в процедурата за подбор на проекти и да получат безвъзмездна финансова помощ, ако:

а) са обявени в несъстоятелност или са обект на открито производство по несъстоятелност, ликвидация, тяхната дейност е поставена под съдебен надзор, са сключили споразумение с кредитори, са преустановили стопанска дейност, са обект на производство, свързано с такива въпроси или се намират в подобна процедура съгласно националните законови и подзаконови актове;

б) са осъдени за престъпление по служба с влязла в сила присъда;

[6] Посочените разпоредби не са в противоречие с определението за МСП на Приложение I към Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008

в) признати са за виновни за тежки правонарушения при упражняване на професионална дейност, доказани с всякакви средства, които Договарящият орган може да обоснове;

г) не са изпълнили задължения, свързани с плащане на вноски за социално осигуряване или плащане на данъци по българското законодателство;

д) са осъдени с влязла в сила присъда за измама, корупция, участие в престъпна организация или всякаква друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Общността;

е) вследствие на друга процедура за възлагане на обществена поръчка или отпускане на безвъзмездни средства, финансирани от бюджета на Общността, са били обявени в тежко нарушение поради неизпълнение на своите договорни задължения;

(ж) понастоящем им е наложено административно наказание за:

- умишлено предоставяне на документи с невярно съдържание при осигуряване на информацията, изискана от УО като условие за участие в настоящата процедура или за непредоставяне на тази информация;

- сериозно нарушение на техните задължения по договори, финансирани от бюджета на Общността.

з) са обект на конфликт на интереси по смисъла на чл. 52 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности, включително и:

i) които и/или при които член на управителен или контролен орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист или търговски пълномощник, е свързано лице[7] по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителната разпоредба на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси с ръководителя на Управляващия орган/Договарящия орган или със служители на ръководна длъжност в Управляващия орган/Договарящия орган;

ii) с които лице, на трудово или служебно правоотношение в Управляващия орган/Договарящия орган до една година от прекратяване на правоотношението е в трудов или друг договор за изпълнение на ръководни или контролни функции или в които такова лице е съдружник, притежава дялове или акции или е управител или член на орган на управление или контрол;

iii) ограниченията по т. ii се прилагат и за кандидатите, които са свързани с дружества, за които са налице обстоятелствата по предходната точка;

[7] „Свързани лица" са съпрузите или лицата, които се намират във фактическо съжителство, роднините по права линия, по съребрена линия - до четвърта степен включително, и роднините по сватовство - до втора степен включително, както и физически и юридически лица, с които лицето, заемащо публична длъжност, се намира в икономически или политически зависимости, които пораждат основателни съмнения в неговата безпристрастност и обективност.

iv) е лице или се представлява от лице, което е на трудово или служебно правоотношение в Управляващия орган/Договарящия орган до една година от прекратяване на правоотношението;

v) конфликт на интереси е налице и когато лицето, предоставящо консултантски услуги на кандидата, попада в случаите по т. i – iv.

и) умишлено са представили невярна информация с оглед получаване на безвъзмездна помощ по настоящата процедура или не са представили изискваната информация.

ВАЖНО: Изискванията по точки (б), (в), (д), (е), (ж) и (з) се отнасят **за всички лица, които са овластени да представляват предприятието-кандидат, и са вписани в Търговския регистър, или са определени като такива в учредителния акт**, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване.

Кандидатите са длъжни да декларират, че не попадат в някоя от категориите, посочени в точки от (а) до (и), като попълнят Декларация по чл. 7, ал. 7, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. (Приложение В към Насоките за кандидатстване).

Моля обърнете внимание, че Декларацията по чл. 7, ал. 7, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. следва да бъде попълнена и подписана на всяка страница от **всички лица, които са овластени да представляват предприятието-кандидат (независимо от това дали го представляват заедно и/или поотделно, и/или по друг начин), и са вписани в Търговския регистър, или са определени като такива в учредителния акт**, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване.

Общи насоки за избягване на конфликт на интереси по смисъла на чл. 52 от Регламент № 1605/2002 и за спазване принципа на безпристрастност и независимост при управление на оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фонд на ЕС, приети от Съвета за управление на средствата от Европейски съюз (СУСЕС) на 05.02.2010 г. са приложени към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите, разработено за целите на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

2.1.4. Специфични критерии за недопустимост

1) Потенциалните кандидати **не могат** да участват в процедурата и да получат безвъзмездна финансова помощ, в случай че:

а) покриват изискванията за микро, малки или средни предприятия по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (обн. ДВ 84/1999) към момента на кандидатстване;

б) попадат в **забранителните режими** на **Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 и Регламент (ЕО) № 1998/2006,** и конкретно тяхната дейност или дейността, за която кандидатстват за финансиране се отнася до:

- помощ в подкрепа на дейности от сектора на рибарството и аквакултурите, обхванатa от Регламент (ЕО) № 104/2000;
- помощ в подкрепа на дейности в първичното производство на селскостопански продукти[8];
- помощ в подкрепа на дейности, свързани с преработка[9] и търговия[10] на селскостопански продукти, в следните случаи:

  - когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на такива продукти, закупени от първичните производители или пуснати на пазара от съответните предприятия, или

  - когато условие за предоставянето на помощта е същата да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;

- помощ в подкрепа на дейности във въгледобивния сектор съгласно Регламент на Съвета № 1407/2002;
- регионална помощ в подкрепа на дейности в стоманодобивния сектор[11];

---

8 **„селскостопански продукт"** означава:
а) продуктите, изброени в Приложение I „Списък по чл. 38 от Договора за функционирането на ЕС" (Приложение О към Насоките за кандидатстване), с изключение на продукти от рибарството и аквакултурите, обхванати от Регламент (ЕО) № 104/2000;
б) продуктите, попадащи под кодове по комбинирана номенклатура 4502, 4503 и 4504 (коркови продукти);
в) продуктите, предназначени за имитация или заместване на млякото и млечните продукти, посочени в Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета.

9 **„преработка на селскостопански продукти"** означава всяко обработване на селскостопански продукт, в резултат на което се получава продукт, който също е селскостопански, с изключение на дейностите, извършвани в стопанството, нужни за приготвяне на животински или растителен продукт за първа продажба.

10 **„търговия на селскостопански продукти"** означава съхранение или излагане с цел продажба, предлагане за продажба, доставка или всеки друг начин на пласиране на пазара, с изключение на първата продажба от първичния производител на търговците или преработвателите, и всяка дейност за подготовка на продукта за първа продажба; продажба от първичен производител на крайните потребители се счита за търгуване, ако се осъществява в отделно помещение, предназначено за тази цел.

11 **„стоманодобивен сектор"** означава всички дейности, свързани с производството на един или повече от следните продукти:
а) чугун на блокове и феросплави: чугун за производство на стомана, леярски чугун и друг чугун за производство на стомана, шпигелайзен (желязноманганови сплави) и високовъглеродни желязноманганови сплави, без да се включват други феросплави;
б) суровини и полуготови продукти от желязо, обикновена стомана или специална стомана: лята стомана, на блокове или не, включително блокове за коване на полуготови изделия: блуми, пръти и сляби; листове и листове покалаена ламарина; горещо валцувани коилси, с изключение на производство на лята стомана за леене от малки и средни леярни;
в) готови продукти след гореща обработка на желязо, обикновена стомана или специална стомана: релси, траверси, сглобяеми плоскости, единични плоскости, профили, тежки секции с дебелина 80 mm и по-голяма, валцувани плоскости, профили и секции с дебелина по-малко от 80 mm и плоскости по-тънки от 150 mm, тел, тръби с кръгло сечение и други профили, горещо валцувани вериги и ленти (включително ленти за тръби), плосковалцовани продукти и листове с дебелина 3 mm или повече, плосковалцовани продукти с универсално предназначение с дебелина 150 mm или повече, с изключение на тел и продукти от тел, полирани пръти и железни отливки;

- регионална помощ в подкрепа на дейности в корабостроителния сектор;[12]
- регионална помощ в подкрепа на дейности в сектора за производство на синтетични влакна[13];
- помощи за предприятия – обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ се обявява за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар;
- помощи за придобиване на товарни автомобили, предоставяни на предприятия, които осъществяват шосейни превози на товари за други лица или срещу възнаграждение;
- помощи за дейности, свързани с износ за трети страни или други държави членки, а именно помощи, които са пряко свързани с изнасените количества, с изграждането и функционирането на дистрибуторски мрежи или с други текущи разходи във връзка с износа;
- помощите са поставени в зависимост от използването на местни вместо вносни стоки;
- помощи на предприятия в затруднение[14].

г) готови продукти след студена обработка на желязо: покалаена ламарина, матова ламарина, черна ламарина, галванизирани или с други видове покритие листове ламарина, студено валцувани листове, електролитни листове, ленти за покалаена ламарина, студено валцувани плоскости, във форма на коилси или ленти;
д) тръби: всички безшевни стоманени тръби, запоени стоманени тръби с диаметър, превишаващ 406,4 mm.

[12] (а) **"корабостроене"** означава изграждането в Общността на самоходни морски търговски плавателни съдове;
(б) "**кораборемонт"** означава ремонт или поправка в Общността на самоходни морски търговски плавателни съдове;
(в) **"преобразуване на кораби"** означава преобразуване на самоходни търговски плавателни съдове не по-малки от 1 000 бруто тона, при условие, че дейностите по преобразуването налагат радикални промени в товарния план, корпуса, двигателната система или пътническите отделения;
(г) "**самоходни търговски плавателни съдове"** означава:
(i) съдове не по-малки от 100 бруто тона, използвани за транспортиране на пътници и/или стоки;
(ii) съдове не по-малки от 100 бруто тона за извършване на специални услуги (например съдове за драгиране и ледоразбивачи);
(iii) влекачи не по-малки от 365 kW;
(iv) риболовни кораби не по-малки от 100 бруто тона по отношение на експортните кредити и помощта за развитие, ако в съответствие със Споразумението на ОИСР от 1998 г. и с неговите Насоки за официално подпомагане на експортните кредити и неговото и Секторно споразумение за експортното кредитиране на кораби, или което и да е споразумение, изменящо или отменящо всяко от тях, както и в съответствие с нормите на Общността, регулиращи държавните помощи в областта на риболова и сектора на аквакултурите;
(v) незавършените корпуси на корабите, посочени в точки от (i) до (iv), които са на вода и са подвижни.

[13] **„сектор за производство на синтетични влакна"** означава:
а) екструдиране/текстуриране на всички основни видове влакна и прежди на база полиестер, полиамид, акрил или пропилен независимо от предназначението им, или
б) полимеризация (включително поликондензация), когато е интегрирана в процеса на екструдиране предвид използваното оборудване, или
в) всички спомагателни процеси, които са свързани с едновременното инсталиране на мощности за екструдиране/текстуриране от потенциалния получател или от друго дружество, принадлежащо към същата група, и които при конкретния вид стопанска дейност обикновено са интегрирани в тези мощности предвид използваното оборудване.

[14] **„предприятие в затруднение"** е това предприятие, при което: а) първоначално регистрираният капитал е намалял с повече от половината и повече от една четвърт от този капитал е бил загубен през предходните

2) С оглед избягване на припокриването на интервенциите между ОП „Конкурентоспособност" и Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г., подкрепа по настоящата процедура за подбор на проекти не могат да получават:

а) Микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия, които имат седалище или клон със седалище на територията на община, посочена в Приложение № 2 към Наредба № 29/2008 г., издадена от министъра на земеделието и храните и са заявили за подпомагане дейности по проекта, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България - Приложение № 2 към Наредба № 29/2008 г. (Приложение П към Насоките за кандидатстване).

б) Микропредприятия - за преработка и/или маркетинг на горски продукти.

в) Предприятия, извършващи основната си икономическа дейност или кандидатстващи за финансиране на дейности, които съгласно КИД 2008 (Приложение Р към Насоките за кандидатстване) попадат в Сектор С - код на икономическа дейност 10 „Производство на хранителни продукти" и код 11 „Производство на напитки":

- 10.1 „Производство и преработка на месо; производство на месни продукти, без готови ястия";
- 10.2. „Преработка и консервиране на риба и други водни животни, без готови ястия";
- 10.3 „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия";
- 10.4. „Производство на растителни и животински масла и мазнини";
- 10.5. „Производство на мляко и млечни продукти";
- 10.6. „Производство на мелничарски продукти, нишесте и нишестени продукти";
- 10.81. „Производство на захар";
- 10.83. „Преработка на кафе и чай";
- 10.9. „Производство на готови храни за животни";
- 11.01. „Производство на спиртни напитки";
- 11.02. „Производство на вина от грозде";
- 11.03. „Производство на други ферментирали напитки";
- 11.04. „Производство на други недестилирани алкохолни напитки";
- 11.05. „Производство на пиво";
- 11.06. „Производство на малц".

дванадесет месеца; б) предприятието е дружество с неограничена отговорност, чийто капитал, както е записан в баланса на предприятието, е намалял с повече от половината и повече от една четвърт от този капитал е бил загубен през предходните дванадесет месеца; в) отговаря на критериите по националното законодателство, за да бъде обект на процедури по обявяване в несъстоятелност. В случаите, когато кандидатът е микро, малко или средно предприятие, което е регистрирано от по-малко от три години, не се счита за предприятие в затруднение за този период, освен ако не отговаря на условията, определени в буква в).

2.2. Допустимост на проектите/дейностите

2.2.1. Продължителност

Продължителността на всеки проект не следва да надвишава **24 /двадесет и четири/ месеца**, считано от датата на влизане в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ.

2.2.2. Допустимост на проектите

Проектите по настоящата процедура трябва да отговарят на следните общи условия за допустимост:

а) да се изпълняват само на територията на Република България;

б) да не се предвижда реализацията им в партньорство с други предприятия/организации;

в) да отговарят на всички изисквания, посочени в настоящите Насоки за кандидатстване;

г) да бъдат съфинансирани от страна на кандидата;

д) да обосновават стимулиращия ефект на безвъзмездната финансова помощ[15], както следва:

⇨ проектът не би бил осъществен на територията на Република България при липсата на помощ, **и**

⇨ налице е съществено увеличаване на размера на проекта/дейността в резултат на помощта **и/или** съществено увеличаване на обхвата на проекта/дейността в резултат на помощта **и/или** съществено увеличаване на общата сума, изразходвана от получателя за проекта/дейността в резултат на помощта, **и/или** съществено увеличаване на скоростта на изпълнение на съответния проект/дейност.

ВАЖНО: Кандидатите нямат право да подават проектни предложения по настоящата процедура за вече реализирани дейности или такива, в процес на изпълнение - финансирани от други източници с публичен и/или частен характер.

2.2.3. Видове проекти/допустими дейности:

Допустими по настоящата процедура са проекти, включващи една или повече дейности по Компонент 1 *и/или* Компонент 2.

2.2.3.1. Допустими за финансиране по Компонент 1 са следните дейности:

а) Закупуване и въвеждане в експлоатация (доставка, монтиране и първоначално изпитване) на ново оборудване, представляващо дълготраен материален актив, **което намалява енергоемкостта на производството на предприятието-кандидат,** *и/или*

[15] В съответствие с изискванията на чл. 8, пар. 3 от Регламент (ЕО) № 800/2008 на Комисията относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с общия пазар в приложение на членове 87 и 88 от Договора.

б) Закупуване и въвеждане в експлоатация (доставка, монтиране и първоначално изпитване) ново оборудване, представляващо дълготраен материален актив, **което е свързано с по-ефективното използване или рециклиране на отпадъчните продукти** и обхваща намаляване на отпадъка чрез повторното му влагане в съществуващото производство или чрез използването му за производство на нови продукти, *и/или*

в) Закупуване и въвеждане в експлоатация (доставка, монтиране и първоначално изпитване) на ново оборудване, представляващо дълготраен материален актив, **за производство на продукт/и, подлежащ/и на рециклиране, след като станат отпадъци,** обхващащо намаляване или заместване използването на нерециклируеми и опасни материали/компоненти при производството на продукт/и, както и производството на продукти, чието използване намалява вредните емисии и продукти, които изпълняват условията на хармонизирания стандарт EN 13 432:2000 за биоразградимост на опаковки.

ВАЖНО:

А) В случай че кандидатстват за финансиране на дейностите **по буква а)** кандидатите следва да представят: копие от резюме на доклад от обследването за енергийна ефективност на промишлена система.[16] Резюмето на доклада следва да бъде с дата не по-рано от две години преди датата на подаване на проектното предложение;

Б) В случай че кандидатстват за финансиране на дейностите **по буква б) и/или буква в)** кандидатите следва да отговарят на следните условия:

б1 следва да са вписани в регистъра по чл. 26, ал.1, т. 1 от Закона за управление на отпадъците (да имат издадено разрешение по реда на чл. 37 от ЗУО или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда) **или** да представят копие на договор с организацията по оползотворяване, представляваща колективна система по смисъла на чл. 11, ал. 4 от ЗУО **или**

б2 да представят сертификат за въвеждане на хармонизиран стандарт EN 13 432:2000 за биоразградимост на опаковки в случай, че произвеждат продукти, които изпълняват условията на посочения стандарт **и**

б3 да представят копие от решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда или копие от решение по оценка на въздействие върху околната среда, или копие от комплексно разрешително, съгласно изискванията на Закона за опазване на околната среда.

В случай, че към датата на подаване на проектното предложение кандидатът не разполага с документите по буква „б3", той следва да представи при кандидатстване указанията на компететния орган по чл. 5, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка

[16] По смисъла на чл. 17 от Наредба № РД-16-346 от 2.04.2009 г. за показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на промишлени системи, условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност на промишлени системи

на въздействието върху околната среда, като в случай че проектното предложение бъде одобрено, договор за безвъзмездна помощ ще бъде сключен при условие, че кандидатът представи документът, предписан в указанията.

От горните документи следва да е видно, че се кандидатства за финансиране на разрешени дейности и че планираните за закупуване дълготрайни материални активи водят до намаляване енергоемкостта на производството на предприятието-кандидат и/или по-ефективно използване или рециклиране на отпадъчните продукти и/или производство на продукт/и, подлежащ/и на рециклиране, след като станат отпадъци.

Допустими по Компонент 1 са **само** проекти/дейности, които имат за свой основен предмет осъществяването на инвестиции, насочени към:

⇨ Стартиране от съществуващо предприятие на нова дейност в друг отрасъл, допустим по настоящата процедура, в допълнение към досегашната дейност;

⇨ Разширяване на дейността на съществуващо предприятие;

⇨ Диверсификация на продукцията на съществуващо предприятие чрез въвеждане на нови продукти/услуги;

⇨ Фундаментална промяна на цялостния производствен процес в съществуващо предприятие.

2.2.3.2. Допустими за финансиране по Компонент 2 са:

а) Дейности за подобряване на задвижващите двигатели и системи, включително чрез подмяна *и/или*

б) Дейности за подобряване на енергийните системи чрез смяна на енергоносителя, *и/или*

в) Дейности за оползотворяване на отпадъчната топлина, *и/или*

г) Закупуване и въвеждане в експлоатация (доставка, монтиране и първоначално изпитване) на малки[17] ко-генерационни инсталации за собствени нужди**,** *и/или*

д) Въвеждане на системи за отопление и вентилация от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ), *и/или*

е) Инвестиции в софтуерни системи за енергиен мениджмънт, *и/или*

ж) Консултантски услуги, свързани с въвеждането на системи за енергиен мениджмънт, съгласно изискванията на стандарт БДС EN 16001 **(**Energy Management Systems)/EN ISO 50001.

Други допустими дейности по Компонент 2, пряко свързани с изпълнението на проектите по процедурата:

[17] Агрегати за комбинирано производство на енергия с инсталирана мощност под 1 MW.

з) Консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по настоящата процедура;

и) Визуализация на проекта;

й) Одит на проекта.

ВАЖНО: В случай че проектът включва дейности по Компонент 2, букви от а) до д) кандидатът следва да представи: копие от резюме на доклад от обследването за енергийна ефективност на промишлена система.[18] Резюмето на доклада следва да бъде с дата не по-рано от две години преди датата на подаване на проектното предложение;

Заявените за финансиране дейности следва да бъдат в съответствие с горния документ.

2.2.4. Недопустими по настоящата процедура са следните видове дейности/проекти:

а) участие в семинари, работни срещи, изложения;

б) дейности, чието изпълнение е стартирало преди влизането в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура, с изключение на дейностите, свързани с предоставянето на консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по процедурата;

в) дейности, които вече са финансирани от други източници;

г) закупуване на оборудване втора употреба;

д) закупуване на оборудване/инвестиции по Компонент 1, които не допринасят за намаляване енергоемкостта на производството/повишаване на енергийната ефективност на предприятието-кандидат и/или по-ефективно използване или рециклиране на отпадъчните продукти и/или производство на продукт/и, подлежащ/и на рециклиране, след като станат отпадъци.

е) закупуване на софтуер за административни нужди на кандидата.

ж) дейности за подобряване на функционалните характеристики на съществуващи сгради и производствени помещения чрез строително-монтажни работи (СМР);

з) закупуване и/или доставка на ресурси за производство, имащи характер на стоково-материални запаси (суровини, материали и/или полуобработени компоненти);

и) закупуване на резервни части;

й) общи консултантски услуги, които не са свързани с въвеждането на системи за енергиен мениджмънт (например, разработване на общи бизнес планове, счетоводни услуги, юридически услуги, посреднически услуги и др.);

[18] По смисъла на чл. 17 от Наредба № РД-16-346 от 2.04.2009 г. за показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на промишлени системи, условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност на промишлени системи

к) закупуване или наемане на транспортни средства[19] и съоръжения;

л) реклама на новите технологии, процеси, продукти/услуги – публикуване на обяви в периодични издания, изработка и излъчване на рекламни спотове (радио и телевизионни), изработване на рекламни материали.

ВАЖНО: Във връзка със спазването на принципа за недопускане под никаква форма на реализиране на печалба от безвъзмездните финансови средства, всички натрупани лихви по банкови сметки или други приходи, генерирани по време на изпълнението на проекта, подлежат на възстановяване[20].

2.3. Допустимост на разходите

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи", детайлно описани по-долу. Бюджетът представлява предварителна оценка на очакваните разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта. Бюджетът представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на допустимите разходи. Допустимите разходи трябва да се базират на реални единични цени, а не да бъдат посочвани като обща сума.

---

[19] За целите на настоящата процедура, понятието **„транспортни средства"** включва следните дефиниции:
- *Съгласно Закона за движението по пътищата:*
1. "Пътно превозно средство" е съоръжение, придвижвано по пътя на колела и използвано за превозване на хора и/или товари. Към пътните превозни средства се приравняват трамваите и самоходните машини, когато се придвижват по пътищата.
2. "Моторно превозно средство" е пътно превозно средство, снабдено с двигател за придвижване, с изключение на релсовите превозни средства.
3. "Самоходна машина" е съоръжение или машина, предназначена за извършване на специфични дейности и движеща се или придвижвана по пътищата само по изключение. Такива са: електрокарите, мотокарите, тракторите, тракторните ремаркета и друга самоходна земеделска и горска техника. Самоходната машина е малогабаритна, когато е с теглително усилие до 200 кг, максималната й скорост на движение е до 25 км/час, колеята - до 900 мм, и масата без товар - до 900 кг.
Съгласно Закона за гражданското въздухоплаване:
1. "Въздухоплавателно средство" е всяко средство, което може да получи поддържане в атмосферата за сметка на реакцията на въздуха, освен реакцията на въздуха от земната повърхност.
- *Съгласно Закона за железопътния транспорт:*
1. „Влак" е подреден и скачен състав от вагони с един или повече локомотиви в работно състояние, снабден със сигнали и влакови документи. Локомотиви, мотрисни влакове, мотриси, моторни дрезини и други моторни возила, несваляеми от пътя, отправени на междугарие, се смятат за влакове.
- *Съгласно Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България:*
1. „Яхта" е кораб, използван за туризъм, спорт, спортен риболов или развлечение.
2. „Кораб" е всяко самоходно или несамоходно плавателно съоръжение от какъвто и да е тип, включително съдове на подводни криле, на въздушна възглавница, подводници, плаващи средства и неподвижни или плаващи платформи, предназначени за плаване по море и/или река, независимо от знамето, под което плава, и което се използва за извършване на една или няколко от следните дейности: превоз на товари, превоз на пътници и багажи; влачене на плавателни съоръжения; извършване на морски услуги и други помощни операции; риболов; експлоатация на други морски богатства, както и други дейности.

[20] Под „печалба" се разбира надвишението на доходите над разходите по съответния проект в момента на предявяване на искане за окончателно плащане по предоставената за проекта безвъзмездна помощ.

По време на оценката на проектните предложения е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат промяна в бюджета. Тези обстоятелства могат да наложат изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на Оценителната комисия, както и намаляване на бюджета.

Възможните изменения на бюджета **не могат** да доведат до увеличаване на процента на съфинансиране от ОП „Конкурентоспособност", заложен в Бюджета на проектното предложение.

2.3.1. Условия за допустимост на разходите

За да бъдат допустими, разходите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ **трябва да отговарят на следните условия:**

а) Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – публичност, прозрачност и реалистичност на предвидените разходи, както и икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

С оглед определяне на реалистичността на разходите за закупуване на активи, както и на разходите за услуги, кандидатът следва да приложи към Формуляра за кандидатстване най-малко ***две оферти за активи*** (дълготрайни материални активи и дълготрайни нематериални активи) и най-малко ***две оферти*** за планираните по проекта консултантски услуги за въвеждане на системи за енергиен мениджмънт (ако е приложимо). Представянето на една оферта се допуска само в случаите, когато предвиденият за закупуване актив/и и/или предвидената за ползване услуга/и могат да бъдат доставени/извършени само от един доставчик/изпълнител, което следва да бъде надлежно обосновано от кандидата в раздел II, т. 5.1 от Формуляра за кандидатстване.

Кандидатите следва да имат предвид, че представените оферти са само индикативни и имат за цел да послужат за оценка на реалистичността на заложените в Бюджета на проектното предложение разходи за съответните активи/услуги. По тази причина, в раздел II, т. 5.2 от Формуляра за кандидатстване, кандидатите **следва да посочат САМО минимални технически и функционални характеристики на предвидените за закупуване дълготрайни материални и нематериални активи**, без да указват марки, модели и други конкретни технически спецификации, които насочват към определени производители, марки и модели.

Оценката на допустимостта на разходите за дълготрайни материални и нематериални активи, посочени в Бюджета на проектните предложения, ще бъде извършвана и в съответствие с разпоредбите на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), т.е. съгласно стойностните прагове на същественост за дълготрайните материални и нематериални активи, определени в ЗКПО или в счетоводната политика на предприятието - кандидат.

б) Всички разходи трябва да бъдат извършени **след датата на влизане в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ и до изтичане на срока за изпълнение на проекта,** с изключение на разходите за консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по процедурата и разходите за одит. Разходите за консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение трябва да бъдат фактурирани преди датата на подаване на проекта и след датата на обявяване на настоящата процедура, като плащането по тях може да бъде направено както преди подаването на самото проектно предложение, така и след това, но не по-късно от крайния срок, определен за представяне на финалния отчет за изпълнение на дейностите по проекта.

Разходите за одит трябва да са действително извършени и платени не по-късно от крайния срок определен за подаване на финалния отчет по проекта.

в) Да са действително платени (**т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на Данък добавена стойност (ДДС)),** по банков път или в брой, не по-късно от датата на подаване на междинния/финалния отчет по проекта от страна на бенефициента. ***Разходи, подкрепени с протоколи за прихващане, не се считат за допустими.***

г) Да са отразени в счетоводната и данъчната документация на бенефициента/ изпълнителя.

д) Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходо-оправдателни документи.

ВАЖНО: Бюджетът трябва да отразява както допустимите, така и допълнителните разходи, които са свързани с изпълнението на проекта, но не са допустими за финансиране. По настоящата процедура за допълнителни, но недопустими разходи се считат САМО разходите за възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проекта. Тези разходи следва да се посочват в Работен лист 3 „Допълнителни разходи, свързани с изпълнението на проекта" на Бюджета (Приложение Б към Насоките за кандидатстване). Недопустимите разходи за възстановим ДДС няма да се считат за собствено съфинансиране от страна на бенефициента.

ВАЖНО: При избора на изпълнител на услугата по изготвяне на проектното предложение по настоящата процедура, независимо от стойността на разходите за консултантски услуги по изготвяне на проектните предложения по процедурата, **кандидатите са длъжни да съберат не по-малко от 3 оферти,** които съдържат техническо и финансово предложение, с оглед спазване на принципите за добро финансово управление, като се съобразят и с допълнителните указания, представени в Глава III от Оперативното ръководство за изпълнение на договорите, разработено за целите на настоящата процедура. Оценката и класирането на постъпилите оферти следва да са извършени на базата на поставените от страна на кандидата изисквания и съобразно избрания от кандидата критерий - „икономически най-изгодна оферта" или „най-ниска цена". Договорът с избрания изпълнител на консултантските услуги по изготвяне на проектното предложение следва да бъде сключен преди датата на подаване на проектното предложение по процедурата и след

датата на обявяване на настоящата процедура за подбор на проекти. Дейностите за консултантски услуги трябва да бъдат извършени в периода след обявяване на настоящата процедура до подаване на проектното предложение. Разходно-оправдателните документи за посочените дейности трябва да бъдат издадени преди датата на подаване на проектното предложение и след датата на обявяване на настоящата процедура, като плащането по тях може да бъде направено както преди подаването на самото проектно предложение, така и след това, но не по-късно от крайния срок, определен за представяне на финалния отчет за изпълнение на дейностите по проекта.

Документацията, описана по-горе следва да бъде приложена към искането за междинно/окончателно плащане.

Неспазването на посочените изисквания ще бъде основание за непризнаване на разходите, извършени от страна на кандидатите за консултантски услуги по изготвяне на проектните предложения по процедурата.

Извършените разходи за консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по настоящата процедура ще бъдат възстановени само, ако с кандидата бъде сключен договор за безвъзмездна финансова помощ, при условие, че същите отговарят на останалите изисквания, посочени в настоящите Насоки за кандидатстване.

2.3.2. Допустими разходи

2.3.2.1. Общи допустими разходи

Допустимите разходи не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕО) №1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1783/1999, Регламент (ЕО) №1083/2006 на Съвета относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999, Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008, Регламент на Комисията (ЕО) 1998/2006, Постановление № 62 от 21.03.2007г. на МС за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, за финансовата рамка 2007 – 2013 г. и на Постановление № 236 от 27.09.2007 г. на МС за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007 – 2013.

2.3.2.2. Специфични допустими разходи по процедурата

Специфични допустими разходи по Компонент 1:

а) Разходи за закупуване и въвеждане в експлоатация (доставка, монтиране и първоначално изпитване[21]) на ново оборудване, **което намалява енергоемкостта на производството на предприятието-кандидат** *и/или*

б) Разходи за закупуване и въвеждане в експлоатация (доставка, монтиране и първоначално изпитване[22]) на ново оборудване**, което е свързано с по-ефективното използване или рециклиране на отпадъчните продукти** и обхваща намаляване на отпадъка чрез повторното му влагане в съществуващото производство или чрез използването му за производство на нови продукти**,** *и/или*

в) Закупуване и въвеждане в експлоатация (доставка, монтиране и първоначално изпитване[23]) на ново оборудване, **за производство на продукт/и, подлежащ/и на рециклиране, след като станат отпадъци,** обхващащо намаляване или заместване използването на нерециклируеми и опасни материали/компоненти при производството на продукт/и, както и производството на продукти, чието използване намалява вредните емисии и продукти, които изпълняват условията на хармонизирания стандарт EN 13 432:2000 за биоразградимост на опаковки..

Оборудването по Компонент 1 следва да бъде дълготраен материален актив. Дълготрайните материални активи по Компонент 1, придобити със средства по проекта, следва да се използват изключително в предприятието-получател на помощта, да се разглеждат като амортизируеми активи, да са закупени от трети лица при пазарни условия, да бъдат включени в активите на бенефициента и да останат в предприятието и региона-получател на регионалната помощ за срок от минимум 5 (пет) години.

Специфични допустими разходи по Компонент 2:

а) Разходи за закупуване на **енергийно ефективни двигатели, компресори, помпи,** инсталиране на честотно регулиране оборотите на помпи, технологични електродвигатели и задвижки и др., за подобряване на задвижващите двигатели и системи;

б) Разходи за оборудване и съоръжения, свързани със **смяна на енергоносителя** за подобряване на енергийните системи (например от мазут на газ, от ток на газ);

в) Разходи за закупуване на **икономайзери,** въздухоподгреватели, паро-прегреватели, други нагревни повърхности на парни и водогрейни котли и др. за предварително подгряване, използване на отпадна топлина за отопление на помещения, сушене или други процеси; инсталации за оползотворяване на отпадни топлини на база рекуперативни и регенеративни топлообменници, пластинчати топлообменници, термопомпи, утилизация енергията на горещи газове и води (агресивни и неагресивни);

[21] Разходите за доставка, монтиране и първоначално изпитване на оборудването/машините/съоръженията, следва да бъдат включени в общата стойност на дълготрайните материални активи, посочени в бюджета на проектното предложение.
[22] Виж бележка № 18.
[23] Виж бележка № 18.

г) Разходи за закупуване и въвеждане в експлоатация (доставка, монтиране и първоначално изпитване) на **малки[24] ко-генерационни инсталации за собствени нужди**;

д) Разходи за закупуване и въвеждане на **системи за отопление и вентилация от възобновяеми енергийни източници** (соларни инсталации за затопляне на вода; термопомпи, геотермални инсталации, котли на пелети, чипс и др.);

е) Разходи за придобиване и внедряване на софтуерни **системи за енергиен мениджмънт**;

ж) Разходи за предоставяне на **консултантски услуги по въвеждане на системи за енергиен мениджмънт** съгласно изискванията на стандарт БДС EN 16001 **(**Energy Management Systems)/EN ISO 50001**;**

Други допустими разходи по Компонент 2, пряко свързани с изпълнението на проектите по процедурата:

з) Разходи за предоставяне консултантски услуги по изготвяне на проектно предложение по настоящата процедура – **не повече от 10 000 лв.;**

и) Разходи за визуализация на проекта (до 2 бр. стикери към всеки актив и до 2 бр. обозначителни табели общо за проекта) – **не повече от 3 000 лв;**

й) Разходи за одит – **не повече от 10 000 лв.**

Разходите за одит на проекта са допустими във връзка с ангажиментите на бенефициентите, посочени в чл. 13.6 от Общите условия към финансираните по Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 договори за безвъзмездна финансова помощ, съгласно които доклад за външен одит на счетоводната документация по проекта, извършен от регистриран одитор, следва да бъде приложен към искането за окончателно плащане по проекта. Одиторът проверява дали декларираните от бенефициента разходи са действително извършени и платени, точни и допустими в съответствие с договора за безвъзмездна финансова помощ.

ВАЖНО: Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ, получена по **Компонент 2** от настоящата процедура не трябва да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева) за предприятие за период от 3 последователни финансови години, като за кандидати, осъществяващи дейност в отрасъл „шосеен транспорт", този размер е 100 000 евро (195 583 лв.).

Допустимо е финансиране на разходите за дълготрайни материални и нематериални активи по двата компонента под формата на **краткосрочен финансов лизинг**, където бенефициентът се явява лизингополучател, съгласно условията, посочени в чл. 10, ал. 3 от Постановление 236/27.09.2007 г. на МС за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската

[24] Агрегати за комбинирано производство на енергия с инсталирана мощност под 1 MW.

икономика" 2007 – 2013. Лизинговата процедура следва да приключи в рамките на изпълнение на проекта. Бенефициентът може да придобие собствеността върху даден актив или чрез договор за краткосрочен финансов лизинг или чрез договор за покупка.

2.3.2.3. Период на допустимост на разходите

Всички разходи по настоящата процедура за подбор на проекти трябва да бъдат извършени след датата на влизане в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ и до изтичане на срока за изпълнение на проекта, с изключение на разходите за консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по процедурата и разходите за одит. Разходите за консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение трябва да бъдат фактурирани преди датата на подаване на проектното предложение и след датата на обявяване на настоящата процедура.

Всички разходно-оправдателни документи, свързани с изпълнението на допустимите по проекта дейности, следва да бъдат издадени по време на изпълнение на проекта. Плащанията по тези документи могат да бъдат извършени и след края на проекта, но не по-късно от крайния срок, определен за представяне на финалния отчет за изпълнение на дейностите по проекта. Изключение се допуска само за разходно-оправдателните документи, свързани с ползването на консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по процедурата и разходите за одит по проекта. Разходно-оправдателните документи за консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение трябва да бъдат издадени преди датата на подаване на проектното предложение и след датата на обявяване на настоящата процедура, като плащането по тях може да бъде направено както преди подаването на самото проектно предложение, така и след това, но не по-късно от крайния срок, определен за представяне на финалния отчет за изпълнение на дейностите по проекта. Разходно-оправдателните документи за одит по проекта могат да бъдат издадени както по време на изпълнение на проекта, така и след изтичане срока на проекта, но задължително до крайния срок за подаване на финалния отчет, като същото условие важи и за извършване на плащанията по тях.

Процедурата за подбор на проекти предвижда възможността за заявяване на авансови плащания срещу представянето на банкова гаранция от страна на кандидата (Приложение К към Насоките за кандидатстване), както и междинни плащания при реално извършени и платени разходи.

2.3.3. Недопустими разходи

2.3.3.1. Специфични недопустими разходи по процедурата

В допълнение към общите недопустими разходи съгласно приложимото законодателство, по Компонент 1 и Компонент 2 на настоящата процедура за безвъзмездна помощ за недопустими се считат и следните разходи:

а) разходи за участие в семинари, работни срещи, изложения;

б) разходи за дейности, чието изпълнение е стартирало преди влизането в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура, с изключение на разходите за консултантски услуги по изготвяне на проектното предложение по процедурата;

в) разходи за дейности, които вече са финансирани от други източници;

г) разходи за закупуване на оборудване втора употреба;

д) разходи за закупуване на оборудване/инвестиции по Компонент 1, които не допринасят за намаляване енергоемкостта на производството/повишаване на енергийната ефективност на предприятието-кандидат и/или по-ефективно използване или рециклиране на отпадъчните продукти и/или производство на продукт/и, подлежащ/и на рециклиране, след като станат отпадъци;

е) разходи за закупуване на софтуер за административни нужди на кандидата.

ж) разходи за подобряване на функционалните характеристики на съществуващи сгради и производствени помещения чрез строително-монтажни работи (СМР);

з) разходи за закупуване и/или доставка на ресурси за производство, имащи характер на стоково-материални запаси (суровини, материали и/или полуобработени компоненти);

и) разходи за закупуване на резервни части;

й) разходи за общи консултантски услуги, които не са свързани с въвеждането на системи за енергиен мениджмънт (например, разработване на общи бизнес планове, счетоводни услуги, юридически услуги, посреднически услуги и др.);

к) разходи за закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения;

л) разходи за реклама на новите технологии, процеси, продукти/услуги – публикуване на обяви в периодични издания, изработка и излъчване на рекламни спотове (радио и телевизионни), изработване на рекламни материали.

м) разходи за застраховки;

н) разходи за банкови такси и комисионни;

о) непредвидени разходи;

п) непреки разходи (административни разходи, режийни и др.);

р) разходи за закупуване на земя;

с) принос в натура;

т) загуби от обмяна на валута;

у) разходи за данъци, включително възстановим ДДС;

ф) разходи за човешки ресурси (включително за персонал, назначен за изпълнение на проекта);

х) разходи за командировки на персонала на бенефициента;

ц) всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите дейности по настоящата процедура.

2.4. Допустимост на изпълнителите от страна на бенефициента и правило за произход

В процеса на изпълнение на проектите бенефициентите могат да възлагат на изпълнители (подизпълнители) извършването на определени дейности по проекта. Изпълнителите не са партньори по изпълнението на проекта и се избират в съответствие с изискванията на **Постановление № 55 на МС от 12.03.2007 г.** за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, Съвместната оперативна програма за трансгранично сътрудничество „Черно море 2007-2013 г." и от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, или на **Закона за обществените поръчки** (ЗОП), или на **Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки,** и с правилата на настоящата процедура.

При избора на изпълнител/и, бенефициентът задължително прилага Закона за обществените поръчки и нормативните актове по прилагането му в случаите, когато се явява възложител по смисъла на чл. 7 и чл. 14, ал 4. и 5 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) и чл.1, ал.4 от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки (НВМОП).

ВАЖНО: Бенефициентите следва да прилагат **задължително** процедурите за определяне на изпълнител съгласно условията и реда, предвидени в ПМС № 55/12.03.2007 г., **независимо от размера и интензитета на договорената безвъзмездна финансова помощ, като във всички случаи, когато предвидената стойност на разходите за услуги/доставки, включително съфинансирането от страна на бенефициента без ДДС е до 15 000 лева** (петнадесет хиляди лева) **включително, бенефициентите са длъжни да съберат не по-малко от 3 оферти,** които съдържат техническо и финансово предложение, с оглед спазване на принципите за добро финансово управление.

При подаване на междинен/финален отчет за изпълнението на проекта, Междинното звено ще извършва задължителен последващ контрол и проверка за спазване на правилата за избор на изпълнители, като в случай че бъдат констатирани несъответствия, ще бъдат налагани финансови корекции.

В процеса на изпълнение на сключените договори за безвъзмездна финансова помощ, Междинното звено ще осъществява предварителен контрол за спазване на правилата за избор на изпълнители от страна на бенефициента съгласно приложимото законодателство единствено в случаите, в които бенефициентът изрично е изявил желание за това.

При подготовката на проектните предложения кандидатите следва да съобразят необходимостта от прилагане на процедури за избор на изпълнител и съответно да посочат

това като част от предвидените за изпълнение дейности и да го отразят във времевия график за изпълнение на проекта (раздел II, т. 7 от Формуляра за кандидатстване).

По настоящата процедура за безвъзмездна помощ **няма** ограничения относно произхода на придобиваните дълготрайни материални и нематериални активи.

3. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА

3.1. Документи за кандидатстване

Проектните предложения по настоящата процедура за подбор на проекти трябва да бъдат представени като се използва Формуляра за кандидатстване, приложен към настоящите Насоки (Приложение А), Бюджета на проекта (Приложение Б), както и всички придружителни документи, изискуеми по процедурата и описани по-долу. Следва да се има предвид, че Формулярът за кандидатстване представлява и заявление за помощ по смисъла на разпоредбите на чл. 8, параграф 2 на Регламент на Комисията (ЕО) No 800/2008.

Всички документи се представят на български език без корекции. Документ, чийто оригинал е на чужд език, се представя и в превод на български език, заверен от кандидата (с подпис, печат и думите „Вярно с оригинала").

Моля обърнете внимание, че само Формулярът за кандидатстване и публикуваните приложения към него, Бюджетът, както и изискуемите придружителни документи ще бъдат оценявани. Затова, изключително важно е тези документи да съдържат **ЦЯЛАТА необходима информация.**

Формуляри за кандидатстване, попълнени на ръка няма да бъдат разглеждани.

ВАЖНО: Бюджетът трябва да бъде представен във формат Excel, на български език в съответствие с образеца, приложен към настоящите Насоки за кандидатстване, с попълнени 3 работни листа: „Общи допустими разходи", „Източници на финансиране" и „Допълнителни разходи, свързани с изпълнението на проекта". Бюджетът трябва да бъде приложен на хартиен и електронен носител. При съставянето на бюджета следва да се има предвид, че той ще бъде разходван като се спазват правилата на приложимото национално законодателство, както следва:

- Закон за обществените поръчки;
- Наредба за възлагане на малки обществени поръчки;
- ПМС 55/12.03.2007г. за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, Съвместната оперативна програма за трансгранично сътрудничество „Черно море 2007-2013 г." и от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.

Кандидатите следва да съобразят, че съгласно посоченото национално законодателство, редът за провеждане на процедурите за определяне на изпълнител се определя въз основа на стойността и предмета на услугата или доставката, независимо в кой раздел или перо на бюджета са предвидени съответните разходи. Не се допуска разделяне на предмета на услугата или доставката с цел заобикаляне прилагането на посочените нормативни актове.

Кандидатът носи цялата отговорност за верността на финансовата информация, представена в бюджета. При оценката на проектното предложение за валиден се счита **САМО бюджет, приложен на хартиен носител.**

3.1.1. Списък на документите за кандидатстване

Кандидатите по процедурата за безвъзмездна финансова помощ следва да представят:

1) Основни документи:

а) Формуляр за кандидатстване – **Приложение А** към Насоките за кандидатстване;

б) Бюджет на проекта – **Приложение Б** към Насоките за кандидатстване (включва 3 работни листа: „Общи допустими разходи"; „Източници на финансиране"; „Допълнителни разходи, свързани с изпълнението на проекта");

Основните документи – Формуляр за кандидатстване (Приложение А) и Бюджет (Приложение Б) **следва да бъдат представени на хартиен и на електронен носител.**

ВАЖНО: Моля, имайте предвид, че в Раздел III от Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва да попълнят Декларация, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване, че не е предприятие в затруднение и за нефинансиране от други източници и негенериране на приходи от проекта.

Декларацията е неразделна част от Формуляра за кандидатстване и се попълва и подписва от официалния/те представител/и на кандидата. В случаите когато кандидатът се представлява заедно от няколко физически лица, се попълват данните и Декларацията се подписва на всяка страница от всички тях.

Декларацията следва да бъде с дата, предхождаща или съответстваща на датата на подаване на проектното предложение по настоящата процедура.

2) Придружителни документи:

а) Декларация по чл. 7, ал. 7, т. 1 от на ПМС № 121/31.05.2007 - попълнена по образец **(Приложение В) и подписана на всяка страница от всички лица, оправомощени да представляват предприятието-кандидат (независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин)** и вписани в Търговския регистър, или определени като такива в учредителния акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване – **оригинал;**

б) Декларация за държавни/минимални помощи – попълнена по образец **(Приложение Г) – оригинал;**

в) Декларация за категория на голямо предприятие – попълнена по образец **(Приложение Ф) – оригинал**.

ВАЖНО: Официалният/те представител/и на кандидата **няма/т право да упълномощава/т други лица да подписват и подават посочените декларации**, тъй като с тях се декларират данни, които декларатора декларира в лично качество или данни за представляваното от него юридическо лице, като за верността им се носи наказателна отговорност, която също е лична.

Декларацията за държавни/минимални помощи се попълва и подписва от официалния/те представител/и на кандидата. В случаите, когато кандидатът се представлява заедно от няколко физически лица, се попълват данните и Декларацията за държавни/минимални помощи се подписва на всяка страница от всички тях.

Декларацията по чл. 7, ал. 7, т. 1 от на ПМС № 121/31.05.2007 г., както и Декларацията за държавни/минимални помощи следва да бъдат с дата, предхождаща или съответстваща на датата на подаване на проектното предложение по настоящата процедура.

в) Удостоверение за актуално състояние, издадено от съответния съд не по-рано от 6 месеца преди датата на подаване на проектното предложение – **копие, заверено от кандидата**[25]. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър, Удостоверение за актуално състояние не следва да бъде прилагано към проектното предложение, като обстоятелството ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за Търговския регистър;

г) Удостоверение от Националния статистически институт (НСИ) относно кода на основната икономическа дейност на кандидата – копие, заверено от кандидата.

д) Най-малко две оферти за всяка отделна инвестиция в активи (една оферта при липса на повече от един доставчик на съответния актив, която липса следва да бъде надлежно обоснована в раздел II, т. 5.1. от Формуляра за кандидатстване) с предложена цена от доставчик/производител – **оригинал**[26] **или копие, заверено от кандидата.**

е) Най-малко две оферти за всяка отделна консултантска услуга за въвеждане на системи за енергиен мениджмънт, ако е приложимо (една оферта при липса на повече от един изпълнител на съответната услуга, която липса следва да бъде надлежно обоснована в раздел II, т. 5.1. от Формуляра за кандидатстване) с предложена цена от доставчика на услугата – **оригинал или копие, заверено от кандидата;**

ВАЖНО: В случай че офертите са представени на чужд език, то те задължително следва да бъдат придружени от превод на български език, заверен от кандидата с подпис, печат и

[25] Копие, заверено от кандидата – копие, заверено с подпис, печат и думите „Вярно с оригинала".
[26] Оригинал на оферта – оферта с подпис на издателя.

думите „Вярно с оригинала". Офертата трябва да съдържа следните реквизити: име и адрес на оферента; техническа спецификация, съответстваща на посоченото в Раздел II, т. 5.2. от Формуляра за кандидатстване; цена на активите/услугата, вид на валутата, единична цена и обща стойност, включително описание на ДДС; срок на валидност на офертата и да бъде подписана. В случаите, когато офертата е представена по електронен път, кандидатите следва да представят копие от електронното съобщение, което удостоверява подаването на съответната оферта.

ж) Отчет за приходите и разходите, Счетоводен баланс и Справка за нетекущите (дълготрайните) активи за 2008, 2009 и 2010 г. - **копие, заверено от кандидата**. В случаите когато кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър и посочените документи са оповестени в Търговския регистър към датата на кандидатстване, те не следва да бъдат прилагани към проектното предложения, като обстоятелството ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър.

з) Справка за приходите и разходите по видове икономически дейности[27] за 2010 г. **копие, заверено от кандидата**. В случай че кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър и посоченият документ е оповестен в търговския регистър към датата на кандидатстване, това обстоятелство ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър.

и) Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд[28] за 2008 г., 2009 г. и 2010 г. - **копие, заверено от кандидата.** В случай че кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър и посочените документи са оповестени в търговския регистър към датата на кандидатстване, това обстоятелство ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър.

и) Счетоводна политика на кандидата – **копие, заверено от кандидата.**

й) Резюме на доклад от обследването за енергийна ефективност на промишлена система.[29] с дата не по-рано от две години преди датата на подаване на проектното предложение – **копие, заверено от кандидата – приложимо за дейностите по Компонент 1, буква а) и Компонент 2, букви от а) до д);**

к) Разрешение, издадено по реда на чл. 37 от ЗУО, регистрационен или друг документ, удостоверяващ, че кандидататът е вписан в регистъра по чл. 26, ал.1 от ЗУО – **копие,**

[27] Посочените документи са част от Годишния отчет за дейността на кандидата. Съгласно чл. 92, ал.3, чл.219, ал.4, чл.252, ал.2, чл.259, ал.3 от ЗКПО и чл.51 от ЗДДФЛ, юридическите и физическите лица заедно с годишната данъчна декларация подават и Годишен отчет за дейността (в сила от 01.01.2010 г.).

[28] Посочените документи са част от Годишния отчет на кандидата, относно 2008 г., който е било задължително да бъде представен до 31.03.2009 г. на основание чл. 20 и чл. 52 от Закона за статистиката и Годишния отчет за дейността на кандидата, относно 2009 г. и 2010 г., който съгласно чл. 92, ал.3, чл.219, ал.4, чл.252, ал.2, чл.259, ал.3 от ЗКПО и чл.51 от ЗДДФЛ, следва задължително да бъде подаден заедно с годишната данъчна декларация.).

[29] По смисъла на чл. 17 от Наредба № РД-16-346 от 2.04.2009 г. за показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на промишлени системи, условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност на промишлени системи

заверено от кандидата – приложимо за дейностите по Компонент 1, буква б) и в), съгласно посоченото в т. 2.2.3.1;

В случай, че посочените документи са вписани в регистъра по чл. 26, ал.1 от ЗУО към датата на кандидатстване, това обстоятелство ще се проверява по служебен път. В случай, че не фигурират в посочения регистър горните документи ще бъдат изискани от оценителната комисия.

л) Договор с организацията по оползотворяване, представляваща колективна система по смисъла на чл. 11, ал. 4 от ЗУО – **копие, заверено от кандидата – приложимо за дейностите по Компонент 1, буква в), съгласно посоченото в т. 2.2.3.1;**

м) Сертификат за въведен хармонизиран стандарт EN 13 432:2000 за биоразградимост на опаковки ЗУО – **копие, заверено от кандидата – приложимо за дейностите по Компонент 1, буква в), съгласно посоченото в т. 2.2.3.1;**

н) Решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда **или** Решение по оценка на въздействие върху околната среда **или** Комплексно разрешително съгласно изискванията на Закона за опазване на околната среда– **или** указания на компетентния орган по чл. 5, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (в случай че при подаване на проектното предложение кандидатът не разполага с решенията или комплексното разрешително по настоящата буква „н") – **копие, заверено от кандидата приложимо за дейностите по Компонент 1 букви б) и в).**

о) В случаите, когато кандидатът е заявил въведен международно признат стандарт/система за управление в предприятието (съгласно Раздел I, т. 4.2. от Формуляра за кандидатстване) – сертификат за въведена/и система/и за управление и/или постигнато съответствие на продукт/и с европейски/международни стандарти, и/или документ, удостоверяващ въведена/и добра/и производствена/и практика/и, и/или лиценз/протокол/ръководство за функциониране на софтуерната система от съответния доставчик/производител/ договор с доставчика на тази софтуерна система - **копие(я), заверено(и) от кандидата.**

ВАЖНО: Кандидатите следва да се уверят, че всички документи са представени в изискуемата форма (всички декларации са попълнени, датирани и подписани, в случаите когато се изисква даден документ да бъде представен като копие, заверено от кандидата – условието е изпълнено, като е поставен подпис, печат и думите „Вярно с оригинала").

В случай че изискуемата форма на придружителните документи е „копие, заверено от кандидата", но същите са представени в оригинал или нотариално заверено копие, проектното предложение няма да бъде отхвърлено за несъответствие с изискуемата форма.

В случай че кандидат не е представил някой от посочените ***придружителни документи*** или ги е представил, но не са в изискуемата форма, същите ще бъдат изискани допълнително от Оценителната комисия, като в писменото искане за повторно представяне на документи, Оценителната комисия ще представя ***конкретни указания относно***

установения пропуск, заедно с инструкции за неговото отстраняване от страна на кандидатите и указания относно изискуемата форма, в която те да бъдат представени. При липса и/или несъответствие с горния списък с изискуеми придружителни документи, липсващите и/или несъответстващи на изискванията документи ще бъдат изискани за допълнително предоставяне от страна на кандидатите само веднъж, като за целта ще бъде предоставян срок от 7 (седем) календарни дни от датата на получаване на писменото искане за предоставяне на допълнителни разяснения/документи, като денят на получаване на искането не се брои. В случаите когато последният ден от срока е неприсъствен ден, срокът свършва в първия следващ присъствен ден. Исканията за представяне на допълнителни документи и разяснения ще се изпращат по факс или по куриер с обратна разписка, в зависимост от избрания метод за осъществяване на комуникация, надлежно посочен от страна на кандидата в Раздел I „Описание на кандидата", т. 1 „Основни данни" от Формуляра за кандидатстване (Приложение А). В случай че бъде избрана възможността за получаване на исканията от страна на ДО чрез куриер, кандидатът приема разходите за куриерски услуги да бъдат извършени за негова сметка. В случаите когато е избрана опцията куриер, в обратната разписка се вписват трите имена на получаващото лице, длъжността, която той/тя заема във фирмата-кандидат, както и подпис на получателя на искането. Договарящият орган не носи отговорност в случаите когато получената и доставена кореспонденция на посочения в проектното предложение адрес не бъде предадена на законно представляващия/те кандидата лице/а от разписалото се като получател в обратната разписка лице.

Допълнително изисканите документи трябва да бъдат получени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на указания в писменото искане адрес на Договарящия орган. В случай че документите се изпращат с препоръчано писмо или по куриер, копие от товарителницата следва да бъде изпратено по факс: (02) 80 75 308 в деня на изпращане на документите, като за валидна се счита датата на издаване на товарителницата. В случай на непредставяне на изискан документ след изискването му, или повторното му представяне, но не в изискуемата форма, или представянето му, но след изтичане на определения срок от 7 (седем) календарни дни, респективно представянето на товарителница, издадена след изтичане на определения срок, проектното предложение ще бъде отхвърлено на това основание.

Представената информация и документи в никакъв случай и при никакви обстоятелства не трябва да променят първоначалните условия на представените проектни предложения.

В случай че липсва някой от изброените по-горе *основни документи* (Формуляр за кандидатстване – Приложение А , Бюджет на проекта – Приложение Б, същите не могат да бъдат допълнително изисквани от кандидатите.

ВАЖНО! При деклариране на неверни данни от страна на кандидатите ще бъдат уведомявани органите на прокуратурата.

3.2. Къде и как се изпращат проектните предложения

Проектните предложения трябва да бъдат получени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на адресите на регионалните сектори на Междинното звено – ИАНМСП, посочени в Приложение С.

Проектни предложения, представени по друг начин (напр. по факс или ел.поща), няма да бъдат разглеждани.

Всички документи следва да бъдат представени **в 1 оригинал и 2 копия.** Придружителните документи следва да бъдат подредени в последователността, указана в приложения списък за проверка към Формуляра за кандидатстване. Формулярът за кандидатстване (Приложение А) и Бюджетът (Приложение Б) трябва да бъдат представени и на електронен носител. Електронното копие трябва да бъде попълнено във формат Word/Excel, а не сканирано. Електронният и хартиеният носител на проектното предложение трябва да бъдат изцяло идентични.

Основните документи (Формуляр за кандидатстване – Приложение А и Бюджет – Приложение Б, който включва 3 работни листа: „Общи допустими разходи", „Източници на финансиране" и „Допълнителни разходи, свързани с изпълнението на проекта"), **трябва да бъдат представени като отделни електронни файлове.**

Върху външния плик трябва да бъде отбелязан следният текст:

- Име, БУЛСТАТ/ЕИК, адрес, телефон, факс и електронна поща на кандидата;
- Наименование на проектното предложение;
- „За участие в процедура за подбор на проекти BG161PO003-2.3.01 „Инвестиции в „зелена индустрия" по ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013;
- Означението: „Да не се отваря преди началото на сесията по отваряне на проектни предложения по процедурата".

Кандидатите трябва да се уверят, че проектните предложения са напълно окомплектовани и отговарят на изискванията на настоящите Насоки за кандидатстване.

При подаване на проектните предложения и получаването им от служителите на ИАНМСП, проектните предложения се регистрират в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз (ИСУН). При приемане на проектното предложение върху плика се отбелязва регистрационния му номер.

Ако проектното предложение е подадено на ръка, служителят издава разписка за получаването му. За проектните предложения, получени по поща или куриер, се изпраща копие от разписката по факс или на указания адрес за кореспонденция на кандидата.

При подаване на проектното предложение на ръка, лицето-приносител на проекта, може по своя преценка да заяви извършването на предварителна проверка за окомплектованост на проектното предложение.

Заявяването за извършване на предварителна проверка може да бъде направено най-късно до 5 /пет/ календарни дни преди изтичане на крайния срок за подаване на проектни предложения.

Предварителната проверка се извършва от служителя, отговорен за приемането на проекта, като тя представлява проверка за наличието на документите, изброени в т. 3.1.1. „Списък на документите за кандидатстване" от настоящите Насоки, броя на приложените оригинали и копия, наличието на електронно копие и спазването на изискуемата форма за представяне на документите.

Кандидатите следва да имат предвид, че предварителната проверка не включва проверка относно съдържанието на изискуемите документи и не обвързва Оценителната комисия при извършване на оценката за административно съответствие и допустимостта на проектното предложение.

Когато е поискана предварителна проверка, проектното предложение се представя в незапечатан плик. В случай че при предварителната проверка се установи липсата на изискуем документ или наличието на документ, подаден във форма, различна от изискуемата, лицето-приносител на проектното предложение може да подаде проекта след отстраняване на установените пропуски. Кандидатите имат право да заявяват извършването на предварителна проверка за окомплектованост неколкократно преди изтичане на обявения краен срок за набиране на проектните предложения по процедурата.

За предварителната проверка се съставя контролен лист съгласно Приложение Е, който се изготвя в два еднообразни екземпляра. Единият екземпляр от контролния лист се предоставя на лицето - приносител на проектното предложение, а другият екземпляр остава за Договарящия орган. На двата екземпляра на контролния лист се поставя дата, име и подпис на длъжностното лице, извършило проверката и на лицето - приносител на проектното предложение. Когато след извършване на предварителната проверка лицето - приносител желае да подаде проектното предложение, в плика се поставя попълнения контролен лист за извършената проверка и пликът се запечатва.

В случай на подаване на проектното предложение на ръка, лицето-приносител на проекта има право по своя преценка да заяви номериране на страниците на оригинала и копията на проектното предложение. В този случай, лицето-приносител на проектното предложение и служителят, отговорен за приемането на проекта, собственоръчно номерират и подписват всяка страница на проектното предложение. Заявяването за извършване на собственоръчно номериране и подписване на страниците на оригинала и копията на проектното предложение може да бъде направено най-късно до 5 /пет/ календарни дни преди изтичане на крайния срок за подаване на проектни предложения.

3.3. Краен срок за подаване на проектни предложения

Настоящата процедура за подбор на проекти се обявява като открита процедура за конкурентен подбор на проекти **с определен срок за кандидатстване** съгласно чл. 12, ал. 7, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

Крайният срок за набиране на проектни предложения по процедурата е: 15.02.2012 г.

3.4. Предоставяне на допълнителна информация

Допълнителни въпроси могат да се задават само по електронна поща или по факс на посочените по-долу адреси, като ясно се посочва наименованието на процедурата за подбор на проекти:

Адрес за електронна поща: largegreen@mee.government.bg ;

Факс: (02) 981 17 19

Кандидатите могат да задават въпроси и да искат допълнителни разяснения във връзка с настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ до 21 дни преди крайния срок за получаване на проектни предложения, като отговорите ще се публикуват в срок до 5 работни дни, считано от датата на тяхното получаване, но не по-късно от 11 календарни дни преди крайния срок за получаване на проектните предложения по процедурата.

Публикуваните на интернет страницата на Управляващия орган отговори на въпроси са задължителни за прилагане от страна на оценителната комисия по процедурата.

Не могат да се дават отговори, които съдържат становище относно съответствието на проект и/или кандидат с условията за кандидатстване. Няма да бъдат предоставяни отговори на въпроси, зададени по телефона. Няма да бъдат изпращани индивидуални отговори на зададени от кандидатите по процедурата въпроси.

ВАЖНО: Публикуваните на интернет страницата на Управляващия орган - www.opcompetitiveness.bg отговори на въпроси имат само пояснителен характер и не могат да изменят условията, посочени в настоящите Насоки за кандидатстване.

4. ПРОЦЕДУРА ЗА ПОДБОР НА ПРОЕКТИ

4.1. Оценяване и класиране на проектните предложения

Проверката, оценката и класирането на проектните предложения по настоящата процедура се извършва от Оценителна комисия, чиито състав се определя с акт на Ръководителя на Договарящия орган. Всички проектни предложения подадени в срок, се оценяват в съответствие с Критериите и методологията за оценка на проектните предложения по процедурата - Приложение Д към Насоките за кандидатстване. Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата по оценка на постъпилите проектни предложения. Оценката на проектните предложения включва:

Етап 1: Оценка на административното съответствие и допустимостта;
Етап 2: Техническа и финансова оценка.

В случай, че в процеса на техническа и финансова оценка, проектното предложение **получи „0" точки** при оценката по показател „Реалистичност на дейностите по проекта от гледна точка постигане на заложените резултати", по показател „Опазване на околната среда/намаляване на енергоемкостта" или по показател „Реалистичност на предвидените разходи", посочени в таблицата за оценка по-долу (т. 4.1.2.1. и т. 4.1.2.2. от Насоките за кандидатстване), както и в Приложение Д - Критерии и методология за оценка на проектните предложения по процедурата, **проектното предложение ще бъде отхвърлено като несъответстващо на изискванията за качество на проектите по настоящата процедура.**

4.1.1. Оценка на административното съответствие и допустимостта

В процеса на оценка на административното съответствие и допустимостта на проектните предложения по процедурата, ще бъде проверявано дали:

а) Проектното предложение се отнася за обявената процедура за подбор на проекти;

б) Формулярът за кандидатстване отговаря на всички формални изисквания и на образеца, публикуван с настоящите Насоки за кандидатстване;

в) Налице са всички основни и придружителни документи, като последните са представени и попълнени съгласно изискванията, посочени в т. 3.1.1 от настоящите Насоки за кандидатстване;

г) Въз основа на Формуляра за кандидатстване и представените придружителни документи е налице съответствие на кандидатите и проектните дейности с критериите за допустимост, посочени в т. 2 от Насоките за кандидатстване.

Само проектни предложения, преминали успешно оценка на административното съответствие и допустимостта, подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

След приключване на оценката на административното съответствие и допустимостта, на следните интернет страници www.opcompetitiveness.bg и www.ibsme.org се публикува списък с предложените за отхвърляне на този етап на оценка проектни предложения с посочени основания за това. Кандидатите, чиито проектни предложения са предложени за отхвърляне, могат да подадат писмени възражения срещу предложението за отхвърлянето им пред Ръководителя на Договарящия орган в срок до 5 работни дни от деня, следващ датата на публикуване на списъка с предложените за отхвърляне проектни предложения. С подаване на възражението не могат да се представят нови документи, които не са били част от първоначално представеното проектно предложение и/или допълнително изискана от Договарящия орган на съответния етап документация. Договарящият орган уведомява писмено кандидатите, подали възражения относно резултатите от разглеждането на техните възражения в срок до 20 работни дни след изтичането на срока за подаване на възражения.

4.1.2. Техническа и финансова оценка

Техническата и финансовата оценка на проектните предложения включва следните два подетапа:

а) техническа оценка;

б) финансова оценка.

4.1.2.1. Техническа оценка

Техническа оценка се извършва само за проектните предложения, които са преминали успешно оценка на административното съответствие и допустимостта.

Критериите за техническа оценка на проектните предложения са обособени в раздели и подраздели, както е указано в Таблицата с критерии за техническа оценка, по-долу. Критериите за техническа оценка на проектните предложения по процедурата са подробно указани в Приложение Д към Насоките за кандидатстване – Критерии и методология за оценка на проектните предложения.

Критериии за техническа оценка на проектните предложения	**Максимален брой точки**
I. Конкурентоспособност на предприятието преди изпълнението на проекта	**30**
1. Пазарни позиции на предприятието	**/12**
1.1. Пазарна структура през последната година	8
1.2. Нетни приходи от продажби преди изпълнението на проекта (2008, 2009 и 2010 г.)	4
2. Производителност преди изпълнението на проекта	**/4**

(2008, 2009 и 2010 г.)	
3. Ефективност на използваните ресурси	**/8**
3.1. Коефициент на възвращаемост на капитала	4
3.2. Коефициент на възвращаемост на активите	4
4. Опит на предприятието в инвестиционни проекти и управление	**/6**
4.1. Инвестиционна дейност на кандидата през последните три години (2008-2010 г.)	3
4.2. Внедрени стандарти и системи за управление на предприятието	3
II. Ефект от изпълнението на проекта	**28**
1. Подобряване на пазарните позиции	**/3**
2. Въвеждане на нови продукти, процеси, услуги или технологии	**/3**
3. Увеличаване на производствения капацитет и приходите от продажби	**/2**
4. Опазване на околната среда / намаляване на енергоемкостта	**/20**
Кандидатът следва да посочи в т. 4.8, Раздел II от Формуляра за кандидатстване по кой от долупосочените критерии (от 4.1. до 4.4.) да бъде оценяван	
4.1. Процент енергийно спестяване	16
4.2. Степен на повторно оползотворяване на отпадъците	10
4.3. Намаляване използването или заместването на опасни материали	10
4.4. Процент ВЕИ от енергията, потребявана от предприятието	16
4.5. Брой критерии, на които съответства проектното предложение	4
В случай, че проектното предложение получи „0" точки по показател „Опазване на околната среда/намаляване на енергоемкостта", предложението ще бъде отхвърлено като несъответстващо на изискванията за качество на проектите по настоящата процедура.	
III. Съответствие на проекта с целите на процедурата и оперативната програма	**9**
1. Съответствие на проекта с целите на процедурата	**/2**
2. Съответствие на проекта с приоритетните сектори на настоящата процедура	**/7**
IV. Реалистичност на дейностите, времевата рамка и устойчивост на резултатите	**7**
1. Реалистичност на дейностите по проекта от гледна точка постигане на заложените разултати.	**/3**
В случай, че проектното предложение получи „0" точки по показател „Реалистичност на дейностите по проекта от гледна точка постигане на заложените резултати", предложението ще бъде отхвърлено като несъответстващо на изискванията за качество на проектите по настоящата процедура.	
2. Реалистичност на плана за действие на проекта.	**/2**
3. Устойчивост на резултатите по проекта.	**/2**

V. Съответствие с хоризонталните политики на ЕС (равни възможности/социално включване, използване на ИКТ, заетост)	**3**
Максимален брой точки:	***77***

Само проектни предложения, получили **минимум 39 точки** при оценката по подетап техническа оценка, подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

ВАЖНО: По процедурата ще бъдат **финансирани с предимство (като получат допълнителен брой точки)** кандидати, които развиват основната си икономическа дейност в секторите/раздели/групи/класове, съгласно КИД 2008 (Приложение Р към Насоките за кандидатстване), както следва:

- **Сектор С „Преработваща промишленост" – раздели с код С10.7, С13.1 - 13.3, С17, С20.1, С20.53, С22, С23.1 – 23.4, С23.51, С24.4, С24.53 - С24.54, С26.4, С27, С28.11 – 28.13, С29, С30.2 – 30.3**

Следва да се има предвид, че при оценка на съответствието на проектните предложения с хоризонталните политики на ЕС, максимален брой точки по т. V от критериите за оценка ще получат проектни предложения:

- пряк резултат, от които е създаването на нови работни места;
- които предвиждат спазване на принципа на равнопоставеност и превенция на дискриминацията. Европейският съюз насърчава равнопоставеността, както между мъжете и жените, така и между представителите на различните малцинствени групи и се стреми да отстрани всички дейности, водещи до неравнопоставеност (съгласно Хартата на основните права на ЕС). В този контекст, настоящата процедура е отворена за всички предприемачи, собственици на предприятия, които отговарят на условията, посочени в т. 2.1 от Насоките, независимо от техния пол, етническа принадлежност или вид увреждане. С цел изпълнение на целите за равнопоставеност е задължително съблюдаването от страна на бенефициентите на индикатори, отчитащи равнопоставеността при изпълнението на проекта;
- пряк резултат, от които е насърчаване на използването на информационни и комуникационни технологии.

Във Формуляра за кандидатстване (раздел II, т. 8.2.), кандидатите трябва да представят информация за индикаторите за измерване на постигнатите резултати от изпълнението на проекта. Освен индикаторите, относими към конкретния проект, кандидатите следва задължително да включат информация за следните индикатори:

- нарастване на производствения капацитет в подкрепените предприятия (%);
- въведени нови технологии/продукти/услуги в подкрепените предприятия (брой);
- създадени нови работни места в подкрепените предприятия (брой, включително за мъже/за жени);
- създадени инвестиции със средства от безвъзмездната финансова помощ по проекта (в

лева);
- енергийно ефективни технологии/процеси/решения, въведени в подкрепените предприятия (брой);
- енергия от ВЕИ спрямо общото количество енергия, потребявано от подкрепените предприятия (%).

В допълнение, УО/МЗ ще следи за изпълнението и на изброените по-долу индикатори за продукт и резултат, които също се отнасят към конкретната процедура:

- реализирани инвестиционни проекти от подкрепените предприятия (брой);
- реализирани проекти в подкрепа на бизнеса, предприемачеството и новите технологии (брой);

Могат да бъдат предвидени и други индикатори на ниво Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. съгласно Приложение № 3 на оперативната програма (Приложение У към Насоките за кандидатстване), относими към съответното проектно предложение. При изпълнение на проекта, бенефициентът следва да отчита степента на постигане на индикаторите, съгласно изискванията, посочени в Оперативното ръководство за изпълнение на договорите за безвъзмездна финансова помощ по процедурата.

4.1.2.2. Финансова оценка

Критерии за финансова оценка на проектните предложения	**Оценка**
I. Финансови ресурси и бюджет	**Макс. брой точки**
1. Икономическа и финансова стабилност на кандидата	**/13**
1.1. Ръст на печалбата преди лихви, данъци и амортизации (EBITDA) преди изпълнението на проекта	4
1.2. Коефициент на задлъжнялост на предприятието преди изпълнението на проекта	5
1.3. Коефициент на ефективност на разходите	4
2. Реалистичност на предвидените разходи (съпоставка с посочените цени на съответните стоки/услуги в приложените оферти)	**/10**
2.1. Съпоставимост между средната стойност на EBITDA за 2008, 2009 и 2010 г. на кандидата и стойността на общите допустими разходи по проекта	6

2.2. Коректност при съставяне на бюджета	4	
В случай, че проектното предложение получи „0" точки по показател „Реалистичност на предвидените разходи", предложението ще бъде отхвърлено като несъответстващо на изискванията за качество на проектите по настоящата процедура.		
3. Финансови ограничения и интензитет на помощта		
2.1. Интензитетът на безвъзмездната финансова помощ и максималният размер на безвъзмездната финансова помощ не надвишават максимално допустимите стойности съгласно настоящите Насоки за кандидатстване	**Да** ☐	**Не** ☐
2.2. Разходите, за които са предвидени максимални размери не надвишават максимално допустимите стойности съгласно настоящите Насоки за кандидатстване	**Да** ☐	**Не** ☐

Проектните предложения, получили **минимум 50 точки** на етап „Техническа и финансова оценка", се класират в низходящ ред съобразно получената оценка, като за финансиране се предлагат всички или част от проектите по реда на класирането до покриване на общия размер на обявения в т. 1.3 общ бюджет по процедурата.

По време на оценката, предложените индикативни цени за услуги и инвестиции в активи ще подлежат на проверка от страна на Оценителната комисия по отношение на реалистичност спрямо средните пазарни цени за аналогични доставки/услуги и чрез сравнение с представените от кандидата оферти за активи.

В случай че по време на финансовата оценка се установи надвишаване интензитета на безвъзмездната финансова помощ и/или максималният размер на безвъзмездната финансова помощ, определен в настоящите Насоки за кандидатстване, оценителната комисия служебно го/ги намалява до максимално допустимия интензитет, съответно до максимално допустимия размер на безвъзмездната финансова помощ.

В случай че по време на финансовата оценка се установи надвишаване на определени в настоящите Насоки за кандидатстване максимално допустими размери и/или процентни съотношения на разходи, оценителната комисия може служебно да намали съответния разход (когато се отнася само до един бюджетен ред) или да изиска от бенефициента да представи коригиран бюджет с намалени съответни видове разходи (когато се отнася до повече от един бюджетен ред).

В случай че по време на финансовата оценка бъдат установени несъответствия между Формуляра за кандидатстване и Бюджета на проекта, предимство ще има Бюджетът. Установените несъответствия могат да включват: разлики в наименованието или броя на предвидените за закупуване по проекта ДМА и/или ДНА, посочени съответно във Формуляра и Бюджета и/или друг вид технически грешки.

Извън тази проверка, на подетапи техническа оценка и финансова оценка, е възможно да бъдат установени и други обстоятелства, които да изискват допълнителни разяснения и информация от страна на кандидатите относно декларираните обстоятелства и представените документи, съгласно т. 3.1.1 от Насоките за кандидатстване. Допълнителни разяснения от кандидатите могат да бъдат изисквани само веднъж, като за целта ще бъде предоставян срок от 3 (три) работни дни от датата на получаване на писменото искане за предоставяне на допълнителни разяснения, като искането следва да съдържа конкретни указания от страна на Оценителната комисия относно установения пропуск, инструкции за неговото отстраняване и указания относно изискуемата форма на представяните разяснения/информация, като денят на получаване на искането не се брои. В случаите когато последният ден от срока е неприсъствен ден, срокът сваршва в първия следващ присъствен ден. Исканията за представяне на допълнителна информация и/или разяснения ще се изпращат по факс или по куриер с обратна разписка, в зависимост от избрания метод за осъществяване на комуникация, надлежно посочен от страна на кандидата в раздел I „Описание на кандидата", т. 1 „Основни данни" от Формуляра за кандидатстване (Приложение А). В случай че бъде избрана възможността за получаване на исканията от страна на Договарящия оргн чрез куриер, кандидатът приема разходите за куриерски услуги да бъдат извършени за негова сметка. В случаите когато е избрана опцията куриер, в обратната разписка се вписват трите имена получаващото лице, длъжността, която той/тя заема във фирмата-кандидат, както и подпис на получателя на искането. Договарящият орган не носи отговорност в случаите когато получената и доставена кореспонденция на посочения в проектното предложение адрес не бъде предадена на законно представляващия/те кандидата лице/а от разписалото се като получател в обратната разписка лице.

Допълнително изисканите разяснения трябва да бъдат получени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на указания в писменото искане адрес на Договарящия орган. В случай, че разясненията се изпращат с препоръчно писмо или по куриер, копие от товарителницата следва да бъде изпратено по факс: (02) 80 75 308, в деня на изпращане на разясненията, като за валидна се счита датата на издаване на товарителницата. Предоставяната допълнителна информация (в случай на изискване) не следва да съдържа елементи, водещи до подобряване на първоначалното проектно предложение. При непредставяне на изисканата допълнителна информация или разяснения в срок, респективно представянето на товарителница, издадена след изтичане на определения срок, проектното предложение ще бъде отхвърлено на това основание и няма да бъде оценявано по-нататък. Всяка информация, предоставена извън официално изисканата от Оценителната комисия, няма да бъде вземана под внимание.

ВАЖНО: Техническата оценка и финансовата оценка на проектните предложения включват проверка и оценка на реалистичността, ефективността и допустимостта на всички предвидени дейности и разходи. В случай че в процеса на техническа оценка и финансова оценка оценителната комисия установи наличието на обстоятелства (напр. включени в

проектното предложение недопустими и/или неефективни[30] дейности, недопустими и/или нереалистични разходи, дублиране на заложени дейности и/или разходи и др.), това може да доведе до изменение на бюджета на проектното предложение. Следва да се има предвид, че допустимите промени в бюджета **не могат** да доведат до увеличаване на размера на безвъзмездната финансова помощ, както и до увеличаване на процента на съфинансиране от ОП „Конкурентоспособност".

В случай че проектното предложение **получи „0" точки** при оценката по показател „Реалистичност на дейностите по проекта от гледна точка постигане на заложените резултати" посочени в таблицата по-горе (т. 4.1.2.1) или по показател „Реалистичност на предвидените разходи" посочени в таблицата по-горе (т. 4.1.2.2), както и в Приложение Д „Критерии и методология за оценка на проектните предложения", **предложението ще бъде отхвърлено като несъответстващо на изискванията за качество на проектите по настоящата процедура.**

Поради това, в интерес на кандидата е да планира дейности и да представи бюджет, реалистични и ефективни от гледна точка на целта на проекта и планираните разходи.

4.2. Процедура за уведомяване и сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ

4.2.1. Уведомяване относно решението на Договарящия орган

Решение за отхвърляне на дадено предложение или за неотпускане на безвъзмездна финансова помощ ще бъде взето на следните основания:

а) Предложението е непълно или не отговаря в други отношения на поставените условия за административно съответствие;

б) Кандидатът не отговаря на условията за допустимост;

в) Проектът не отговаря на условията за допустимост;

г) Проектното предложение е получило „0" точки по показател „Реалистичност на дейностите по проекта от гледна точка постигане на заложените резултати", по показател „Опазване на околната среда/намаляване на енергоемкостта" или по показател „Реалистичност на предвидените разходи";

д) Налице е изчерпване на предвидените средства по процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;

е) Не са били спазени други критерии, посочени в Насоките за кандидатстване.

Договарящият орган уведомява писмено неуспелите кандидати в срок до 15 работни дни от издаването на решението. В срок до 10 работни дни от получаване на уведомлението, неуспелите кандидати могат да поискат допълнителни разяснения

[30] Под „неефективни дейности" се разбират дейности, реализирането на които не води до постигане на планираните резултати и предварително определените цели.

относно основанията за отхвърляне на проектните им предложения, включително относно получените точки по отделните критерии.

ВАЖНО: Решението на Договарящия орган да отхвърли дадено проектно предложение или да не отпусне безвъзмездна финансова помощ е окончателно. Договарящият орган не носи отговорност, ако поради грешни и/или непълни данни за кореспонденция, предоставени от самите кандидати, те не получават кореспонденцията с Договарящия орган.

4.2.2. Сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ

Съгласно чл. 29, ал.2 от ПМС № 121/31.05.2007 г., **Договарящият орган уведомява писмено всички одобрени кандидати за решението си в срок до 15 работни дни от издаване на решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ,** като ги информира какви допълнителни документи и в какъв срок трябва да ги представят за доказване на обстоятелствата по чл. 7, ал. 7, т. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

За целта със Заповед на Ръководителя на Договарящия орган се назначава екип по договаряне, който изготвя уведомления до одобрените за финансиране кандидати, съдържащи покани за сключване на договор съгласно предварително определен график и за представяне на следните документи в съответствие с чл. 7, ал. 7, т. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г.:

1. Удостоверение, потвърждаващо, че кандидатът не е обявен и не е в процедура по несъстоятелност, издадено от съответния съд не по-рано от 6 месеца преди крайния срок за представянето му - **оригинал или копие, заверено от кандидата.** В случай че кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър, екипът по договаряне извършва служебна проверка на обстоятелството по реда на чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър;
2. Удостоверение, потвърждаващо, че кандидатът не е обявен в процедура по ликвидация[31], издадено от съответния съд не по-рано от 6 месеца преди крайния срок за представянето му - **оригинал или копие, заверено от кандидата.** В случай че кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър, екипът по договаряне извършва служебна проверка на обстоятелството по реда на чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър;
3. Удостоверение от Националната агенция по приходите, че кандидатът няма просрочени задължения (издадено не по-рано от 6 месеца преди крайния срок за предоставянето му) или план за разсрочено погасяване на задълженията, когато има такива - **оригинал или копие, заверено от кандидата**;
4. Свидетелство за съдимост на **всички лица**, представляващи кандидата и вписани в търговския регистър, или определени като такива в учредителния акт, когато

[31] Представянето на Удостоверение, потвърждаващо, че кандидатът не е обявен в процедура по ликвидация е неприложимо за едноличните търговци.

обстоятелството не подлежи на вписване, издадено не по-рано от 6 месеца преди крайния срок за предоставянето му - **оригинал или копие, заверено от кандидата**.

Когато за някое от горепосочените лица, свидетелството за съдимост подлежи на издаване от чуждестранен орган, същото се представя в легализиран превод - **оригинал или копие, заверено от кандидата**.

5. Нотариално заверено пълномощно, в случаите когато договорът за безвъзмездна финансова помощ ще бъде подписан от лице, различно от законния/ите представител/и на кандидата, съгласно Удостоверението за актуално състояние или вписванията в Търговския регистър – **оригинал или нотариално заверено копие**.

Посочените документи се представят от одобрените кандидати при сключване на договорите за безвъзмездна финансова помощ, като преди представяне на договорите за подпис от одобрените кандидати, екипът по договаряне ще извършва проверка по същество за съответствие на кандидатите с изискванията на чл. 7, ал. 1 – 3, ал. 5 на ПМС № 121/31.05.2007 г. въз основа на представените документи. За извършената проверка се изготвя констативен протокол, в който се отразяват резултатите от проверката по същество на представените от кандидата документи.

Кандидатите следва да представят **и** Решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда **или** Решение по оценка на въздействие върху околната среда **или** Комплексно разрешително в съответствие с представените при кандидатстване указания на компететния орган по чл. 5, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, в случай, че не ги представили при кандидатстване

Срокът за представяне на посочените документи не може да бъде по-кратък от 5 работни дни.

Декларираните обстоятелства ще бъдат проверявани от екипа по договаряне чрез преглед на представените от кандидата документи по т. 3.1.1 от настоящите насоки за кандидатстване.

В случай, че кандидат се яви за подписване на договор с липсващ/и изискуем/и документ/и и/или несъответстващ/и на изискванията документ/и и декларира в писмен вид причините за това, като приложи/приведе доказателства, че непредставянето на съответния/те документ/и е по независещи от кандидата причини, екипът по договаряне указва допълнителен срок за представяне на необходимите документи.

Договори за безвъзмездна финансова помощ се сключват с всички кандидати, които представят липсващите и/или несъответстващите на изискванията документи в рамките на допълнително указания срок. С кандидатите, които не представят липсващите документи или отново представят документи, които не съответстват на изискванията, не се сключват договори за безвъзмездна помощ, като на тяхно място ще бъдат поканени за договаряне съответния броя кандидати от резервния списък (в случай че такъв е съставен), по поредността на класирането им до изчерпване на общия наличен бюджет по процедурата.

Когато при извършване на проверката по същество на представените от кандидатите документи при сключване на договор за безвъзмездна финансова помощ се установи несъответствие между декларирани данни, свързани с критериите за допустимост на етап кандидатстване и информацията, посочена в представените документи, договор за безвъзмездна финансова помощ не се сключва, като за договаряне ще бъдат поканени съответния брой кандидати от резервния списък (в случай че такъв е съставен), по поредността на класирането им до изчерпване на общия наличен бюджет по процедурата.

УО на ОП „Конкурентоспособност" може да увеличи общия бюджет по процедурата в размер до 50% от одобрения от КН бюджет, в случай че броят на проектните предложения, получили повече от 55 т. на етап „Техническа и финансова оценка", надхвърля определения финансов ресурс.

При установяване на декларирани неверни дани от страна на кандидатите по процедурата, ще бъдат уведомявани органите на прокуратурата.

Ако кандидат по одобрен за финансиране проект откаже сключване на договор за безвъзмездна финансова помощ, се пристъпва към сключване на договор с кандидатите от резервния списък (в случай че такъв е съставен) по поредността на класирането им, до изчерпване на наличния бюджет по процедурата.

Ръководителят на Договарящия орган взема мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и ако преди момента на сключването на договора:

- кандидатът не сключи договор в срока, определен в поканата;
- се установи надхвърляне на прага на допустимите минимални помощи.

4.2.3 Проверка за липса на двойно финасиране

Преди сключването на договорите за безвъзмездна финансова помощ, екипът по договаряне извършва служебно кръстосана проверка на дейностите, предложени от потенциалните бенефициенти на помощта от ОП „Конкурентоспособност" с оглед недопускане на двойно финансиране на дейности.

За извършване на проверката екипът по договаряне използва:

а) Декларация за държавни/минимални помощи (Приложение Г към Насоките за кандидатстване);

б) Декларация, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване, че не е предприятие в затруднение, за нефинансиране от други източници и негенериране на приходи от проекта (Раздел III от Формуляра за кандидатстване);

в) Информацията по чл. 37 от ПМС № 121/31.05.2007 г., подлежаща на публикуване на Интернет страниците на МЗ, на УО и на Единния информационен портал за обща информация за управлението на Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз в Република България;

г) При съмнение за непълна или невярна информация, предоставена от кандидатите, екипът по договаряне има право да отправя писмени искания/запитвания до Договарящия орган, сключил договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект със същия кандидат относно предоставяне на допълнителна информация за характера на финансираните дейности;

д) Други способи, които по преценка на екипа по договаряне по процедурата са приложими за проверка за липса на двойно финансиране.

Ако в резултат на извършената проверка, се установи наличие на двойно финансиране на проект или на дейности от проекта, Ръководителят на Договарящия орган взема мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, на основание чл. 31 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

При сключване на договор за безвъзмездна финансова помощ, бенефициентът подписва Декларация за нередности **(Приложение И към Насоките за кандидатстване). В случай че към датата на сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване** в Декларацията за държавни/минимални помощи **(Приложение Г)**, Декларацията по чл. 7, ал. 7, т. 1 от ПМС 121/31.05.2007 **(Приложение В),** Декларация за категория на голямо предприятие и указания към нея (**Приложение Ф), както и Декларацията съгласно Раздел III от Формуляра за кандидатстване, същите се попълват и представят отново.**

Всички посочени декларации са неразделна част от договора за безвъзмездна финансова помощ.

След издаване на решението на Ръководителя на Договарящия орган за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, кандидатите по настоящата процедура за подбор на проекти имат право да поискат допълнителни разяснения в срок до 10 (десет) работни дни от получаване на уведомлението за отхвърляне на проектното предложение или да подадат жалби/възражения, касаещи дадено проектно предложение по процедурата.

Жалби/възражения/искания за допълнителни разяснения, касаещи дадено проектно предложение по настоящата процедура могат да бъдат подавани в писмена форма до Ръководителя на Договарящия орган. Постъпилите възражения/жалби/искания за разяснения се разглеждат като се извършва необходимата проверка и се изпраща отговор до подателя на възражението/жалбата/искането, съдържащ конкретните основания за отхвърляне на съответното проектно предложение.

Управляващият орган и Междинното звено поддържат регистър на случаите на предоставяне на невярна и/или подвеждаща информация от кандидати по процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност" и/или от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност", които при изпълнение на договор, сключен по проект, финансиран от Европейския фонд за регионално развитие, предоставят невярна и /или подвеждаща информация.

Всеки кандидат може да подаде до Ръководителя на Управляващия орган/Ръководителя на Договарящия орган сигнал за предоставяне на невярна и/или подвеждаща информация от кандидати в процедури по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност" и/или от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност", които при изпълнение на договор, сключен по проект, финансиран от Европейския фонд за регионално развитие, предоставят невярна и/или подвеждаща информация за вписване в регистъра и проверка.

ИНДИКАТИВЕН ПЛАН-ГРАФИК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЦЕДУРАТА

- **17.11.2011 г.** – Стартира приемането на проектни предложения по процедурата.
- Провеждане на информационни дни за представяне на процедура BG161PO003-2.3.01 „Инвестиции в „зелена индустрия" - съгласно график, който ще бъде публикуван на интернет страниците на Управляващия орган и Междинното звено – www.opcompetitiveness.bg и www.ibsme.org.
- **15.02.2012 г.** – Краен срок за набиране на проектни предложения по процедурата.
- Съгласно чл. 18, ал. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. съставът на оценителната комисия се определя ***в срок до 10 работни дни*** от изтичане на крайния срок за подаване на проектните предложения.
- Съгласно чл. 24, ал. 6-15 от ПМС № 121/31.05.2007 г ***в срок до 5 работни дни*** от деня, следващ датата на публикуване на списъка с предложените за отхвърляне проектни предложения на ***етап оценка на административното съответствие и допустимостта***, кандидатите, чиито проектни предложения са предложени за отхвърляне могат да подадат ***писмени възражения*** срещу предложението за отхвърлянето им пред ръководителя на Договарящия орган.
- Съгласно чл. 24, ал. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г., ***оценката*** на проектните предложения ***се извършва в срок до 3 месеца*** от момента на издаването на акта за определяне на състава на оценителната комисия по процедурата.
- Съгласно чл. 24, ал. 3 от ПМС № 121/31.05.2007 г. при постъпили **над 500** броя проектни предложения по съответната процедура, **срокът за извършване на оценката** по чл. 24, ал. 2 може да бъде удължен с не повече от **30 дни.**

- Съгласно чл. 27, ал. 1 и ал. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г. ***в срок до 20 работни дни*** след като получи доклада на Оценителната комисия от оценката на проектните предложения, Ръководителят на ***ДО взема мотивирано решение за:***
  - одобряване на доклада и предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по предложените проекти;
  - връщане на доклада за преразглеждане, като посочва основанията за това;
  - отхвърляне на доклада и прекратяване на процедурата, като посочва основанията за това.
- Съгласно чл. 29, ал. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г. в срок от 15 работни дни от издаването на решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ДО уведомява писмено одобрените кандидати, като ги информира какви допълнителни документи и в какъв срок трябва да представят в съответствие с чл. 7, ал. 7, т. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г.
- Съгласно чл. 29, ал. 3 от ПМС № 121/31.05.2007 г. ДО ***уведомява писмено неуспелите кандидати в срок от 15 работни дни*** от вземането на решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, като посочва основанията за отхвърлянето им.
- Съгласно чл. 36, ал. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. ***в срок до 30 дни след влизането в сила на решението*** за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Договарящият орган предлага на бенефициентите по одобрените за финансиране проекти да подпишат договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.
- ***Договорите*** за безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ***влизат в сила от датата предвидена в тях*** от страните.

5. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ

Правата и задълженията, които възникват за бенефициента са описани в приложения образец на Договор за безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 **(Приложение Ж)** и Общите условия към финансираните по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 договори за безвъзмездна финансова помощ **(Приложение З). В процеса на изпълнение на проектите, бенефициентите следва да се придържат към правилата и процедурите, описани в Оперативното ръководство за изпълнение на договорите за безвъзмездна финансова помощ, разработено за целите на настоящата процедура.**

Изпълнението на проекта, за който е поискана безвъзмездна финансова помощ, стартира веднага след влизането в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ. Всички дейности по проекта следва да бъдат изпълнени в рамките на срока за изпълнение на проекта, с изключение на:

- дейностите, свързани с ползването на консултантски услуги по изготвяне на проектното предложение по процедурата, които следва да бъдат извършени преди датата на подаване на проектното предложение и след датата на обявяване на настоящата процедура;
- дейностите, свързани с одита на проекта, които могат да бъдат извършвани и след изтичане на срока на изпълнение на проекта, но не по-късно от крайния срок за представяне на финалния отчет.

Всеки кандидат може да подаде сигнал за наличие на нередности и/или измами или съмнение за нередности, и/или измами при провеждане на процедурата за предоставяне на безвъзмездна помощ, и/или при изпълнение, съответно отчитане на проекта по реда и при условията, установени в чл. 4 – чл. 10 от Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове и програми, съфинансирани от Европейския съюз и съгласно подписаната от него Декларация за нередности (Приложение И към Насоките за кандидатстване).

5.1. Специфични условия за изпълнението на проекта

Бенефициентът е задължен да докладва и отчита изпълнението на проекта в съответните отчетни форми и документи, приложени към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите по процедурата.

Всички допустими разходи (надлежно доказани със съответната фактура или друг счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност), могат да бъдат представени за плащане само веднъж – т.е. разходите, за които е поискана безвъзмездна финансова помощ, не могат да бъдат предоставяни за плащане към други източници.

Бенефициентът е задължен да осигури директен достъп (както по време на изпълнението на проекта, така и след неговото приключване) на представители на Договарящия орган и/или Управляващия орган, и/или други одитиращи институции с цел извършането на проверка на място на резултатите от изпълнението на проекта.

Бенефициентът е задължен да поддържа отделна аналитична сметка и счетоводна документация за допустимите разходи по проекта и използването на средствата от безвъзмездната финансова помощ. За повече информация относно сертифициране на разходите вижте Указания на Министерство на финансите ДНФ 05/21.10.2010 г. относно сертифициране на разходи по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фонд на Европейския съюз – Приложение Н към Насоките за кандидатстване, както и ДНФ 04/26.07.2010 г. относно условията и реда на изплащане на безвъзмездна финансова помощ със средства от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз и кореспондиращото национално съфинансиране – Приложение Л към Насоките за кандидатстване.

В съответствие с Указания на министъра на финансите № 91-00-502/27.08.2007 г. относно третиране на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на

проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, издадени на основание §6 от Преходните и заключителни разпоредби на ПМС № 62/21.03.2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, бенефициентите са отговорни за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход. ПМС № 62/21.03.2007 г. въвежда понятието „възстановим данък добавена стойност" и го определя като недопустим разход за съфинансиране от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС. Бенефициентите са длъжни да следват Указанията на министъра на финансите **(Приложение М към настоящите Насоки за кандидатстване)** за определянето на ДДС като „възстановим" и следователно недопустим разход по ОП „Конкурентоспособност" и настоящата процедура, или като „невъзстановим" и следователно допустим разход по ОП „Конкурентоспособност" и настоящата процедура при оформянето на исканията за плащане, документалната отчетност, както и всички други свои задължения по Указанията във връзка с получаване на средства по настоящата процедура.

Бенефициентът е задължен да съхранява всички документи, свързани с изпълнението на проекта в срок от три години след приключването на оперативната програма, съгласно чл. 90, (1) от Регламент на Съвета № 1083/ 2006.

Управляващият орган ще съхранява подробни данни по отношение на всяка на настоящата схема за помощ, за период от 10 години от датата на предоставяне на последната помощ по схемата.

5.2. Окончателен размер на безвъзмездната финансова помощ

Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ задължително се фиксира в договора за безвъзмездна финансова помощ. Фиксираният в договора размер на безвъзмездната финансова помощ се основава на бюджета, който е предварителна оценка на размера на допустимите разходи, необходими за изпълнението на проекта. Фиксираният в договора размер на безвъзмездната финансова помощ е окончателен, но действителният размер на подлежащата на изплащане помощ се определя след приключване на всички допустими дейности по проекта и зависи от тяхното надлежно удостоверяване и одобряване на действително извършените разходи.

5.3. Невъзможност да се изпълнят целите на проекта

Ако бенефициентът не може да изпълни дейностите, заложени в договора, плащанията могат да не се извършат (цялостно или частично) в зависимост от невъзможността за изпълнение на задълженията от страна на бенефициента.

5.4. Промени в договора и бюджета

Изменение на договора за безвъзмездна финансова помощ се извършва чрез сключване на Анекс (допълнително споразумение) към договора по взаимно съгласие на страните, с

изключение на случаите и при условията, предвидени в чл. 8 от Общите условия към финансираните по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 договори за безвъзмездна финансова помощ (Приложение 3 към Насоките за кандидатстване и неразделна част от договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ). Анексът към договора не може да нарушава конкурентните условия, съществуващи към момента на сключване на договора и равното третиране на бенефициентите.

Недопустими са промени в бюджета на договора, водещи до увеличаване на първоначално договорения по договора процент съфинансиране от Оперативната програма и/или водещи до превишаване на средствата по бюджетни пера, за които има определен в Насоките за кандидатстване максимален размер/процент.

5.5. Наблюдение на изпълнението на проектите и постигане на заложените резултати

Съгласно правилата на Регламент 1083/2006 (чл. 60 (b)) и 1828/2006 (чл. 13(2)), Управляващият орган следва да извършва проверки за удостоверяване на административните, финансовите, техническите и физическите аспекти от изпълнението на проектите. Управляващият орган делегира тези си правомощия на Междинното звено като това делегиране на права не лишава Управляващия орган от правото по негова преценка да извършва част от тези проверки самостоятелно. Проверките могат да бъдат както административни – проверка на документи, предоставени във връзка с възстановяване на разходи, така и проверки на място за изпълнение на дейностите, заложени по проекта. Проверките от страна на Междинното звено се извършват на 100% от проектите като включват техническа и финансова проверка.

5.6. Отчитане на проекта

Бенефициентът трябва да води точна и редовна документация и счетоводни отчети, отразяващи изпълнението на проекта, използвайки подходяща система за документооборот и счетоводно отчитане. С всяко искане за междинно плащане, в хода на изпълнение на договора, бенефициентът е задължен да изготви и представи на Междинното звено/ Договарящия орган **междинен технически и финансов отчети,** които да съдържат необходимите приложения с пълна информация за всички аспекти на изпълнението за отчетния период. След приключването на дейностите по договора за безвъзмездна финансова помощ, бенефициентът е длъжен да изготви и представи на Междинното звено/ Договарящия орган **финален технически и финансов отчети,** съдържащи информация относно цялостното изпълнение на дейностите и постигнатите резултати. Отчетите се изготвят съгласно образците, приложени към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите разработено за целите на настоящата процедура. Тези отчети трябва да посочват и постигането на резултатите и целите на проекта чрез предварително зададените индикатори, както и да показват реалното изпълнение на заложените очаквани резултати. Отчетите следва да отразяват съответствието на дейностите с хоризонталните политики на

ЕС, да описват основните проблеми, възникнали по време на изпълнението на проекта, както и как тези проблеми са били решени или причините за това да не бъдат преодолени. В случай, че не са постигнати предварително заложените резултати от проекта, бенефициентът трябва да предостави подробно обяснение/обосновка за причините.

Допълнително, в хода на изпълнение на проекта Ръководителят на Междинното звено и/или Ръководителят на Управляващия орган, могат да изискат от бенефициента да предостави доклади и/или допълнителна информация относно напредъка, постигнат по проекта.

Всички писмени инструкции и указания на Ръководителя на Междинното звено и/или Ръководителя на Управляващия орган, свързани с изпълнението на проекта, включително такива, предоставяни след влизането в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ, имат задължителен характер за бенефициентите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

5.7. Плащане

По настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се предвиждат 3 варианта на плащане, както следва:

Вариант 1 (с авансово плащане, междинни и окончателно плащане):

Бенефициентите по настоящата процедура имат право да получат авансово плащане като представят искане за плащане по договор за безвъзмездна финансова помощ (Приложение Й). Авансовото плащане може да бъде в размер до 20% от общия размер на безвъзмездната финансова помощ. Условие за неговото извършване е предоставянето на банкова гаранция от страна на бенефициента (Приложение К към Насоките за кандидатстване), покриваща пълния размер на исканата авансова сума и Финансова идентификационна форма (съгласно образеца, приложен към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите по процедурата).

След представяне на посочените документи се превежда размера на авансовото плащане по банкова сметка на бенефициента, открита за целите на проекта. Бенефициентът може да използва средствата по тази сметка само за плащания към подизпълнители за извършени дейности/доставени стоки и услуги по договора. Той има право да поиска междинно плащане чрез представяне за одобрение на междинен технически и финансов отчет при реално изпълнени действия с материален резултат и съответни извършени и платени разходи. За да получи исканата сума, бенефициентът трябва да представи доказателствени документи, които удостоверяват изпълнението на отчитаните дейности/действия и изразходването на средствата. Документите се проверяват, разходите се верифицират и на бенефициента се изплаща тази част от изразходваните средства, която отговаря на процента на безвъзмездната финансова помощ, посочен в договора. **Общият размер на авансовото и междинните плащания не може да надхвърля 80 % от стойността на безвъзмездната финансова помощ.**

Размерът на окончателното плащане се изчислява след приключване на проекта, одобряване на финалния технически и финансов отчет, като се приспаднат сумите по отпуснатите авансови и междинни плащания.

Заявяването на авансово плащане от страна на бенефициентите не е задължително.

Вариант 2 (само междинни плащания и окончателно плащане):

В този случай бенефициентът първоначално заплаща всички разходи по изпълнение на проекта за определен период. За да получи исканата сума за междинно плащане, бенефициентът трябва да представи за одобрение междинен технически и финансов отчет, при реално изпълнени действия с материален резултат и съответни извършени и платени разходи. Отчетът трябва да съдържа доказателствени документи, които удостоверяват изпълнението на отчитаните дейности/действия и изразходването на средствата (съгласно образците, приложени към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите по процедурата)**.** Документите се проверяват, разходите се верифицират и на Бенефициента се изплаща тази част от изразходваните средства, която отговаря на процента на безвъзмездна финансова помощ, посочена в договора. Общият размер на междинните плащания не може да надхвърля 80 % от стойността на безвъзмездната финансова помощ. Размерът на окончателното плащане се изчислява след приключване на проекта, одобряване на финалния технически и финансов отчет като се приспаднат сумите по отпуснатите междинни плащания.

Вариант 3 (само окончателно плащане):

Окончателното плащане в размер на общата стойност на безвъзмездната финансова помощ, изчислена като се приложи процента, посочен в чл. 3.2. от Договора за безвъзмездна финансова помощ към общите верифицирани разходи. То се извършва след одобрението на финалния отчет в съответствие с чл. 2.4 и чл. 2.5 от Общите условия към финансираните по ОП „Конкурентоспособност" договори, придружен с искане за плащане, подадено по образец в срок от 15 работни дни от верифицирането на разходите от страна на Управляващия орган.

5.8. Мерки за информиране и публичност

Всички бенефициенти трябва да прилагат подходящи мерки за публичност и информираност съгласно правилата на Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията от 8 декември 2006 г. относно реда и начина на изпълнение на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета за определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и на Регламент 1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие.

Бенефициентите са длъжни да упоменат финансовия принос на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) чрез Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. в информацията,

изготвяна и предоставяна във връзка с изпълнението на проекта, във всички отчети за изпълнение на договора (междинни и окончателен), както и във всички други документи, отнасящи се до изпълнението на дадена дейност по проекта. Във всички обяви и публикации, свързани с изпълнението на проекта, бенефициентът е длъжен да оповести, че проектът е получил финансиране от ЕФРР чрез ОП „Конкурентоспособност".

Бенефициентът е длъжен да постави постоянна разяснителна табела на видимо място и със значителен размер след приключване на дейностите по договора за безвъзмездна финансова помощ, ако изпълнявания проект отговаря на следните условия:

а) Общото публично съфинансиране на дейността надвишава 500 000 евро.

б) Дейността включва покупка на физически обект (материален актив) или финансира инфраструктурни или строителни дейности.

Табелата се поставя най-късно до 6 (шест) месеца след приключване на дейностите по договорите за безвъзмездна финансова помощ. Тя трябва да указва вида и името на дейността (тази информация не трябва да заема повече от 25% от табелата), както и да включва информация за:

⇨ Име на проекта (вид и наименование на операцията);

⇨ Емблемата на Европейския съюз в съответствие с графичните стандарти, установени в приложение I от Регламент (ЕО) 1828/2006 на ЕК и името на ЕС;

⇨ Названието и логото на финансиращия фонд (в случая Европейски фонд за регионално развитие);

⇨ Името и логото на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. заедно с думите „Конкурентна България";

⇨ Изявлението, избрано от УО, подчертаващо получената добавена стойност от интервенцията на Общността: „Инвестираме във Вашето бъдеще"/ "Investing in your future".

⇨ Логото на Национална стратегическа референтна рамка 2007-2013.

Постоянни разяснителни табели се поставят само за проекти, при които общата сума на публичното финансиране надхвърля 500 000 евро и чието изпълнение включва закупуването на физически обект (материални активи) или финансиране на строителни дейности.

Съгласно чл. 8, т. 3 от Регламент (ЕО) 1828/2006 на ЕК бенефициентът трябва по време на изпълнението на проекта да постави информационно табло на мястото на всяка дейност, при която общата сума на публичното финансиране надхвърля 500 000 евро, и чието изпълнение включва закупуването на материални обекти. Информационното табло трябва да съдържа същите задължителни елементи като постоянните разяснителни табели (описани по-горе) и тези елементи да заемат минимум 25 % от площта на таблото. След приключване на проекта информационното табло се замества от постоянна разяснителна табела.

В случаите на закупуване на оборудване е необходимо да се поставят стикери върху всеки актив, закупен по проекта, включващи информация за финансовия принос на ЕС чрез ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г.

Неспазването на правилата за визуализация може да доведе до непризнаване на част или на цялата стойност на извършените по проекта разходи.

5.9. Сконтиране на помощта

Сконтирането ще се извършва от Управляващия орган с оглед гарантиране, че предоставената безвъзмездна финансова помощ ще бъде съобразена с интензитета за помощта, предвиден в регионалната карта за държавна помощ за България, и с праговете и интензитетите за регионална помощ, установени в Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 и в Регламент No 1998/2006, както и за докладване на помощта.

6. СПИСЪК С ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ НАСОКИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

ДОКУМЕНТИ ЗА ПОПЪЛВАНЕ ПРИ ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

1. Формуляр за кандидатстване – **Приложение А** (Приложение I към Договора);
2. Бюджет на проекта – **Приложение Б** (Приложение III към Договора);
3. Декларация по чл. 7, ал. 7, т. 1 от на ПМС № 121/31.05.2007 г. – **Приложение В** (Приложение IV към Договора);
4. Декларация за държавни/минимални помощи (включително Указания и примери за попълването й) – **Приложение Г** (Приложение V към Договора)**;**
5. Декларация за категория на голямо предприятие и указания към нея – **Приложение Ф** (Приложение IX към Договора);

ДОКУМЕНТИ ЗА ИНФОРМАЦИЯ ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕ

1. Критерии и методология за оценка на проектните предложения – **Приложение Д;**
2. Контролен лист за извършване на предварителна проверка при подаване на проектните предложения **– Приложение Е;**
3. Договор за безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. – **Приложение Ж;**
4. Общи условия към финансираните по Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г., договори за безвъзмездна финансова помощ - **Приложение З** (Приложение II към Договора);
5. Декларация за нередности - **Приложение И** (Приложение VI към Договора)
6. Образец на искане за плащане по договор за безвъзмездна финансова помощ – **Приложение Й** (Приложение VII към Договора);
7. Образец на банкова гаранция - **Приложение К** (Приложение VIII към Договора);
8. Указания на Министерство на финансите ДНФ № 04/26.07.2010 г. относно условията и реда на изплащане на безвъзмездна финансова помощ със средства от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз и кореспондиращото национално съфинансиране- **Приложение Л;**.
9. Указания на министъра на финансите № 91-00-502/27.08.2007 г. относно третиране на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз – **Приложение М;**
10. Указания на Министерство на финансите ДНФ № 05/21.10.2010 г. относно сертифициране на разходите по Оперативни програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фонд на Европейския съюз – **Приложение Н;**
11. Приложение I „Списък по чл. 38 от Договора за функционирането на ЕС" – **Приложение О;**
12. Приложение № 2 към Наредба № 29/2008 г. - **Приложение П;**

13. Класификация на икономическите дейности /КИД 2008/ – **Приложение Р;**
14. Списък с адресите на регионалните сектори на Междинното звено (ИАНМСП) - **Приложение С;**
15. Указания на Министерство на финансите ДНФ № 07/22.12.2010 г. относно отписване и възстановяване на недължимо платени и надплатени суми, както и на неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по проекти, финансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз във връзка с регистрирани от Управляващия орган нередности – **Приложение Т;**
16. Приложение № 3 „Индикатори на оперативната програма" на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. – **Приложение У;**
17. Методика за изчисляване на списъчния и средния списъчен брой на персонала, утвърдена от Националния статистически институт със Заповед № РД 07-21/ 31.01.2007 г. на Председателя на НСИ – **Приложение Х**;
18. Образец на доклад за фактическите констатации и работно задание за проверка на разходите по договор за безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. - **Приложение Ц** (Приложение Х към Договора).